

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Novi davki.

Iz Belgrada nam liberalnosamostojna vlada napoveduje nove davke. Torej še več naj plačujemo, ko Slovenec itak že omahuje pod silno težo davkov. Ali res Slovenija toliko požre, da ne izhaja s sedanjimi davki, ali si mora res naložiti še novih bremen, da bo mogla pokriti vse stroške, ki jih ima?

Poglejmo!

Državni proračun za leto 1920—1921 izkazuje v Sloveniji te-le dohodke, ki jih navajamo v zaokroženih številkah:

1. Direktni davki	379 mil. kron
2. take, pristojbine itd.	55 » »
3. tobak, petrolej, vžigalice itd.	523 » »
4. železnice	46 » »
5. pošta	61 » »
6. drž. gozdi in rudniki	180 » »
7. toplice	3 » »
8. razni dohodki	23 » »
9. delež Slovenije na car.	400 » »
10. delež Slovenije na trošarini	40 » »
11. delež Slovenije na dobitku od novca	26 » »
13. delež Slovenije na poslovnem prometu	400 » »

Skupaj 2136 mil. kron

To se pravi, da plača Slovenija letno 2 milijardi in 136 milijonov kron davka.

Sedaj pa pogledajmo, koliko ima Slovenija stroškov. Zopet so našete zaokrožene številke:

1. Obresti in plačevanje dolgov	9 mil. kron
2. pokojnine	11 » »
3. draginjske doklade	185 » »
4. Koroška	5 » »
5. begunci	8 » »
6. sodnije	14 » »
7. šolstvo	76 » »
8. verstvo	3 » »
9. notranje zadeve	19 » »
10. zdravstvo	35 » »
11. finance	238 » »
12. javna dela	32 » »
13. pošta	23 » »
14. poljedelstvo	20 » »
15. šume, rudniki	117 » »

16. trgovina	3 » »
17. socialna preskrba	34 » »
18. za skupno drž. upravo	600 » »

Skupaj 1432 mil. kron

Kaj sledi iz tega?

1. Da pride povprečno na vsakega Slovenca, tudi na vsakega novorojenčka 2000 kron davka na leto.

2. Da plačuje Slovenija na leto čez 700 milijonov davka več kot potroši.

3. Da bomo Slovenci samo letošnje proračunsko leto plačali 700 milijonov kron za južne kraje. Ko bi imeli svojo avtonomijo, bi ti milijoni lahko ostali doma in koliko za kmeta prepotrebni ustanov bi s tem denarjem že lahko ustvarili. Centralizem pa zbira vse naše davke v Belgradu, odkoder pride nazaj za naše potrebe samo 1432 milijonov, 700 jih pa ostane doli.

4. Ko bi imeli Slovenci svojo samoupravo, kakor jo predlaga Slovenska ljudska stranka v državnem zboru, bi prišlo povprečno na vsakega Slovenca 500 kron manj davka na leto kot ga pride sedaj.

5. Da pošta prinaša v Sloveniji 61 milijonov kron, dočim znašajo stroški le 23 milijonov. Torej daje pošta v Sloveniji 38 milijonov dobička. Kljub temu se bodo poštno pristojbine s 1. majem zvišale na šeenkratni znesek (na pismo se bo morala nalepiti znamka za 2 K). Zakaj? Ker moramo mi plačevati primanjkljaje v južnih pokrajinah naše države.

6. Pri vsem tem nam pa obetajo še nove davke.

Pa zakaj je vse to mogoče?

Zato ker v državi vlada centralizem. Beseda centrum je latinska in pomeni središče. Centralizem se torej pravi, da se cela država upravlja iz središča t. j. iz Belgrada. Vse postave se delajo doli, vsi davki gredo doli, vsi uradniki se postavljajo in odstavljajo doli, vse važnejše prošnje se rešujejo doli, ti pa čakaj pol leta na rešitev itd. Doli pa imajo večino drugi, Slovenci so v veliki manjšini, zato jih lahko vedno preglasujejo. To je centralizem.

Zato zahteva Slovenska ljudska stranka avtonomijo. To se pravi: Slovenija imej svoj deželni zbor, ki naj sklepa za Slove-

nijo v okviru državnih postav svoje postave, pobira svoje davke, ki naj ostanejo doma razen kar mora za skupne stroške v Belgrad, slovenski kmetje in delavci naj sami postavljajo in odstavljajo svojo vlado, četrdo naj jo naravnost regent, ne pa belgrajska vlada itd.

In končno moramo poudariti še to, da so za centralizem glasovali v Ustavnem odboru tudi slovenski samostojneži poleg slovenskih liberalcev.

In to je največji zločin, ki so ga izvršili samostojneži nad slovenskim kmetom.

Mi pa odločno ugovarjamo proti novim davkom, ker Slovenci že itak 700 milijonov kron letno več plačujemo kot potrošimo.

Proti novemu davku.

Naši poslanci proti novemu davku.

Kakor poročajo novine, pripravlja vlada zakon o novih davkih. Na novo se misli vpeljati, kakor se čuje, tudi takozvani davki od poslovnega prometa. Temu davku bi bila podvržena prodaja vseh premičnih stvari in bi se pri prodaji gotov odstotek prodajne cene odmerjal kot davek.

Med drugimi stanovi bi bil s tem davkom obremenjen tudi najjačji producent naše države — naš kmetovalec, ki bi moral pri prodaji svojih poljedelskih, vrtnarskih, gozdarskih, sadjarskih in vinogradniških pridelkov plačati davek od poslovnega prometa. Ker mora naš kmet že itak visoka davčna bremena nositi in je poljedelska država, kakor je naša, dolžna v prvi vrsti pospeševati kmetijstvo, pa tudi sicer v vsakem oziru skrbeti za napredek kmetijskega stanu, vprašam gospoda ministra:

1. Ali je istina, da se namerava uvesti davek od poslovnega prometa?

2. Če je to istina, ali je voljan gospod minister z zakonu izrečno oprostiti davka vse pridelke poljedelstva, vrtnarstva, gozdarstva, sadjarstva in vinogradništva, kadar se prodaja vrši iz prve roke pridelovalca.

A. Sušnik, narodni poslanik.

Vsi na volišče!

Izjava SLS.

Isvrševalni odbor SLS je v svoji seji, seji, dne 23. t. m. sprejel na znanje poročilo načelnika stranke in predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca o delovanju kluba v ustavotvorni skupščini. Popolnoma je odobril klubovo delovanje in izrekel posebej še svoje priznanje članom kluba, ki so v ustavodajnem odboru vodili odločen boj zoper centralistični načrt ustave vladnih strank in so nosili vso težo tega boja. Izrekajoč vsled tega klubu svoje popolno zaupanje, mu tudi za nadalje daje svobodno roko glede taktike pri njegovem nadaljnjem parlamentarnem delu.

Cvetke iz vrta centralizma.

Slovenci plačujemo in sicer plačujemo vsako leto 700 milijonov več državi, kot dobimo. Kljub temu ima država primanjkljaj. Zato se delajo v Belgradu načrti za nove davke in poštno pristojbino se bodo povišale. Centralizem zahteva od nas zopet novih žrtev.

Sedaj si pa oglejmo par slučajev, kako se gospodarji z denarjem, ki ga slovenski kmet iztisne iz svojih krvavih žuljev in ga daje centralistični kapitalistični gospodi v Belgradu, da gospodarji z njim, kakor sama hoče.

Neki srbski pravoslavni škof hodi sedaj po Ameriki, da nadzira ondote srbske naselbine v cerkvenem oziru. Hvalevredno in koristno. Toda ne gre nam v glavo, kako naj dobi ta mož za recimo šestmesečno pot ker cela 2 milijona kron Na drugi strani pa vidimo, da n. pr. vsi slovenski duhovniki in vsi župni uradi dobijo celo leto dobre 3 milijone K. Mnogi duhovniki stradajo in si ne morejo kupiti obleke pri svoji državni plači, ki znaša povprečno 500 do 700 kron na mesec — nekateri pa niti tega ne dobivajo — in še za to — se je izjavil dr. Žerjav, da je vladi žal, da jim je dala. »Kadar boste slovenski duhovniki centralisti, pa dobite plačo,« se je menda izrazil ta dični gospod proti nekemu duhovniku. Mi pa vemo, da bo slovenski duhovnik rajši jedel nezabeljeno kašo kot pa da bi za judežev groše prodajal svoje ljudstvo centralističnemu molohu. Boljši svoboden berač na cesti kot pa ujetnik v zlati palači.

Ker smo ravno že pri tem, pa omenimo tudi, koliko dobi župna pisarna, ki mora večino svojega dela opravljati za razne državne urade. Da je treba za to veliko dragih tiskovin, popirja, da danes tudi peresa in črnilo veliko stane, to je vsakomur znano. pri tem pa niti velike zamude ne računamo, ki jo ima duhovnik v župni pisarni samo zato, da odgovarja in daje razne potrebne in nepotrebne podatke državnim uradom. Ali veste, ljudje božji, koliko župnik dobi od države za vse drage tiskovine, papir, črnilo, peresa in vse druge pisarniške potrebščine, kar vse stane danes če je količkej večji župni urad, na stotine, tudi na tisoče kron? Čujte, od 10 do 50 kron letno, kakor je pač župnija, manjša ali večja. In s temi kronicami mora župnik po-

krivati vse ogromne stroške, ki jih izdaja ne zase, ne za svoje ljudi, temveč za državne in vojaške oblasti.

Da bo slika še bolj popolna, pa pridemo še tole: V celi Sloveniji je približno 300 učiteljskih moči na dopustu (samo v političnem okraju Kranj jih je bilo pred kratkim 19). Vse te moči so plačane s polno plačo in poleg njih seveda še njihovih 300 namestnikov. Če računamo povprečno na vsako učiteljsko moč 30.000 kron letne plače, potem izdaje država samo za slovensko učiteljstvo na dopustu 9 milijonov kron na leto — trikrat več kot dobivajo vsi slovenski duhovniki s penzionisti vred in vsi župni uradi skupaj. Cerkvam pa sploh obresti starih ustanov nič več ne plačujejo — ker država nima denarja.

„Pomagajte, potapljamo se!“

Tak vtis smo dobili o samostojnejih, ko smo prelistali zadnji »Kmetijski list«. Politična kupčija, ki so jo naredili samostojni poslanci v Belgradu in s katero so prodali slovenskega kmeta velesrbskemu centralizmu, je šla kot vihar po celi Sloveniji. Niti mi, ki smo od začetka vedeli, da je samostojna kmetska stranka samo najeta od liberalcev in od njih plačana, nismo pričakovali, da bi se samostojneži tako očitno zavzeli za centralizem, to je za popolno gospodarsko, politično in versko sužnjost Slovencev in Hrvatov. Ni čuda, da že prihaja sodba nad izdačicami slovenskega kmeta. Občinske volitve so tu.

»Kmetijski list« to vé in zato se trudi za žive in mrtve, da bi se obdržal na površju in rešil, kar se da še rešiti. Zato maha in kriči na vse strani, preklinja in prosi, zmerja in hvali, in kar mu sploh na misel pride, samo da bi samostojneže nekoliko potegnili iz groznega blata, v katerega so zavozili. Toda čimbolj jih vleče, tem globlje se pogrezajo.

Saj se ne bi dalje pečali z debelimi lažmi »Kmetijskega lista«, ker vemo, da jih bruha na dan v silnem obupu, ko se človek nič več natančno ne zaveda, kaj govori. Toda vseeno naj bo našim ljudem v pouk, kam zaide stranka, ki se utaplja v lastnih grehah. Zato hočemo nekatere stvari navesti.

SKS — Sluge Kapitalističnih Strank.

Najbolj bo goljuf kričal, kadar mu očitaš goljufijo. Vse mu lahko rečeš, očitaš mu lahko vsemogoče neresnične stvari, vse bo še nekako prenesel, le tega mu ne smeš reči, da je goljufal. Psoval bo in zmerjal, grozil s tožbo, če je prilika, te bo dejansko napadel, zakaj najtežje je prenesti očitjanje resničnih hudobij.

Tako pri kmetijski stranki. Čimbolj na dlani leži, da so samostojneži samo del in sicer najmanj brihten del liberalne stranke, tembolj skušajo potom »Kmetijskega lista« to svojo zlahto zakrivati. Tako tudi zadnji »Kmetijski list«: ne ve, kako bi se bolj opral ali s tem, da venomer trdi, da nima nič skupnega z liberalci ali s tem, da

In za vse slovensko kmetijstvo so postavili letos v proračun samo 20 milijonov.

To so posamezne cvetke iz vrta svelega centralizma, ki so ga liberalci in samostojneži postavili v Belgradu na oltar in pred katerim se moramo vsi po kolenih plaziti, če hočemo, da nas ne bode preganjali kot protidržaven in prevratno element.

Občinske volitve so tu. Cela Jugoslavija gleda v Slovenijo, ali se bo le ta odločila za avtonomijo in svobodo ali za centralizem in suženjstvo ali bo dala zaupnico liberalni in samostojni stranki ali Slovenski ljudski stranki kot najodločnejši prvoboriteljici za svobodo slovenskega kmeta, delavca in obrtnika.

Volivci, odločujte!

navidezno (seveda po dogovoru z liberalci) napada liberalno stranko. Toda slovenskega kmeta ne bo več premotil. Pa da bo vsakdo lahko razvidel, koliko se vredne obupane trditve »Kmetijskega lista«, navedimo po vrsti vse zanesljive priče o pristnem liberalizmu slovenskih samostojnežev.

1. SKS se je ustanovila 1. junija 1919. Takoj drugi dan jo glavno glasilo svobodomiselstva in liberalizma v Sloveniji, »Slov. Narod« iskreno pozdravlja in poudarja njeno potrebo. Liberalna stranka je z novo stranko na kmetih vse izgubila in kljub temu jo pozdravlja in poudarja potrebo te nove stranke. Iz tega je jasno kot dan, da »Slov. Narod« ni pozdravljal nove stranke, temveč nov manever lastne stranke, s katerim se je hotela na deželi vzdržati na površju.

2. Isti teden piše liberalna »Domovina«, da so pristaši nove stranke »možje, ki so bili povečini še pred enim tednom pristaši JDS (liberalne stranke).« Torej pristno liberalna stranka z novim imenom.

3. Dne 22. novembra 1919 je poslalo tajništvo liberalne stranke svojim krajevnim organizacijam okrožnico, kjer pripoveduje o, da liberalna stranka ne bo nikjer ovirala samostojnežev in da njeni pristaši lahko vstopijo tudi v stranko samostojnežev. — Tako v okrožnicah, v listih se pa med seboj zmerjajo in lasajo. Prebrisani ste, pa so kmetje tudi.

4. Dne 26. novembra 1919 je poslalo tajništvo liberalne stranke gospodu F. P. v K. pismo, v katerem mu odgovarja na njegovo vprašanje glede razmerja med liberalno in pa med kmetsko stranko, da liberalna stranka kmetsko po možnosti podpira in da celo svetuje, da liberalci vstopajo v Kmetisko stranko. Kmetijski list se pa na vse strani roti, da nima z liberalci nič opraviti. Znete pa — ljudi za nos vleči.

5. Voditelj samostojnežev Ferdo Tomazin je pisal pomladi leta 1920. listskemu glavarju g. Podboju sledeče pismo: Velecenjeni gospod glavar! Prosim, povejte jutri g. predsedniku dr. Žerjavu glede prehrane. Ako mu je za stranko JDS (t. j. liberalna stranka. Op. ur.), naj pošljejo živila na deželo... Torej voditelj samostojnežev, samostojni kandidat hoče živeti zato,

da se obdrži liberalna stranka. Kdo more potem verjeti kmetijskemu listu, ko zatrjuje, da samostojneži niso ničmanj proti liberalni stranki kot proti klerikalni?

6. Tajništvo liberalne stranke piše v Jutru št. 67, z dnem 7. nov. 1920: »Pod vplivom pokreta Samostojne kmetijske stranke so nekateri posamezniki iz naših organizacij v izdatni meri posvetili svoje moči novemu kmetiskemu gibanju.« Torej liberalci v izdatni meri pomagajo samostojnežem. Zato se je dr. Žerjav svoj čas vozil s samostojnim tajnikom Jamnikom skupno v istem avtomobilu po volilnih shodih v Belikrajini. Kmetijski list pa pravi: mi smo zagrizeni nasprotniki liberalne stranke.

7. Dne 7. nov. 1920 je imel dr. Kukevec, načelnik liberalne stranke volilni shod v Slovenski Bistrici. Med drugim je izrekel tudi tale stavek: »Načela demokratov (liberalcev) in samostojnih se kolikortoliko strinjajo. Zato je vse eno, ali volijo s samostojnejši ali demokrati. V državnem zboru bodo šli poslanci obeh strank skupaj.« To se je tudi zgodilo. Kmetijski list pa piše kot da bi bil med obema strankama nepremostljiv prepad. Komu naj verjamemo: dejstvom ali Kmetijskemu listu.

8. Objavili smo že zaupno pismo dr. Žerjavovo, kjer piše ta gospod o samostojni stranki med drugimi sledeče: »Skoro povsod so naši ljudje ustanovili njene organizacije in mi smo stranko podprli tudi z denarjem.« Tako dr. Žerjav. »Domoljub« je že lansko leto v št. 47 pribil, da je dr. Žerjav dal samostojnežem za volitve 300 tisoč kron. Sedaj dr. Žerjav sam potrjuje našo takratno vest.

Sedaj vemo, koliko je vredno zatiranje Kmetijskega lista, da nimajo samostojneži z liberalci nobene zveze. Vemo tudi, da samo navidezno, v popolnem soglasju z liberalci napada liberalno stranko, samo da bi še naprej metal kmetom pesek v oči in jih vodil po liberalni vrvi in brezverski tabor. Mi smo celo prepričani, da je to številko Kmetijskega lista, ki obsega 8 strani in ki pridno napada liberalce, plačala liberalna stranka sama.

SKS — Slovenskega Kmeta Smrt.

Nabolj zanimiv pa je g. samostojno-liberalni poslanec Urek v zadnjem »Kmetijskem listu«. Mož ne ve več, kje se ga glava drži in tako išče na vse strani razlogov in opravičil, da bi zakril samostojno izdajstvo nad slovenskim kmetom v Belgradu.

Mož se v prvem delu trudi dokazati, kaj so samostojneži že storili za slovenskega kmeta. Naštevava in naštevava, pa ne uspehov, temveč same vladne obljube in »garancije«. Ob teh vladnih obljubah in garancijah pa slovenski kmet že tri leta konec jemlje in roma v Ameriko.

Glavna zasluga samostojnežev pa je, da so sokrivi, da bo moral vsak slovenski kmet plačati okrog 1000 kron bogatim turškim veleposestnikom, zakaj uradna izjava bosanske vlade pravi, da so s tem zadovoljne vse stranke, ki so zastopane v vladi, torej tudi samostojneži, ki so v vladi. Če pa niso zadovoljni, potem je pa njihova dolžnost, da izstopijo iz vlade. Ker tega ne store, so sokrivi.

Druga najpoglavitejša zasluga slovenskih samostojnežev pa je, da so glasovali za centralizem, ki je Slovence že v teh treh letih omozgal za par milijard kron in ki spravlja vse naše davke v belgrajsko kaso, od koder jih več nazaj ni. Kdor hoče zopet o tem kaj več vedeti, naj pazljivo prebere današnji članek; Novi davki. Povdarjamo: Ko bi ti davki, ki jih mi plačujemo Belgradu, ostali doma, za naše domače potrebe, v Belgrad pa bi jih šlo samo toliko, kolikor jih je za skupne stvari potrebno, bi mi lahko danes imeli že 20 kmetijskih šol, zidali ceste, železnice, vodovode itd. Tako pa nam padajo drobtinice od belgrajske mize, katero mi pogrinjamo. In samostojneži so tisti, kateri so izvršili nad Slovenijo ta neodpušljiv zločin, da so glasovali za to, da te neznosne razmere ostanejo in se še poslabšajo. Vidite to je centralizem.

Tega črnega izdajstva, radi katerega bo moral slovenski kmet gospodarsko popolnoma propasti, ne bo izbrisalo nobeno Urekovo psovanje.

Obubožani kmetški domovi, težki izdihi slovenskih gospodarjev, pritajene solze kmetijskih gospodinj, trnjeva pot slovenskega kmeta od izpraznjenega hleva do davkarije, to bodo vaši tožitelji, vi samostojni zapeljivci slovenskega kmeta.

Posebno zanimiv pa postane Urek, ko očita poslancem Ljudske stranke najrazličnejše grehe. Ni je hudobije v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji, ki je ne bi obesil g. Urek na rovaš poslancev SLS. Te ga smo sicer od liberalcev davno vajeni, a posebno zanimiv je g. Urek v dokazovanju. On dokazuje na ta-le način: Ti si morilec; dokaži, da nisi. Ti si goljuf; dokaži, da nisi. Ti si prešestnik, dokaži, da nisi. Ti snuješ revolucijo; dokaži, da ne. Ti si pripeljal Karla na Mažarsko; dokaži nasprotno. Ti si kriv, da so bili Grki od Turkov tepejni; dokaži, da nisi.

S takimi dokazi pa lahko postrežemo tudi mi g. Ureku in samostojnežem še v veliko obilnejši meri, kar bi bilo posebno Ureku še prav posebej neprijetno. Gospod Urek, ali začnemo?

Ta, kdor bere »Domoljubove« članke zoper samostojne, lahko sprevidi, da so naši dokazi vse drugačni, taki, da jih »Kmetijski list« niti ni skušal ovreči. Res pa je, da je nam po teh škandalih, ki jih uprizarjajo samostojneži v Belgradu, točno dokazovanje silno lahko, ker ves svet z rokami lahko otiplje izdajstvo samostojnežev in njihovo popolno zvezo z liberalci.

Kdo je za centralizem.

Da bo centralizem sprejet, potrebuje vlada 211 glasov. Vseh poslancev je 421. Za centralizem bo glasovalo 177 Srbov, 8 Hrvatov, 11 Slovencev, 1 Bunjevec in z milijardami kupljeni muslimani.

Izmed 11 Slovencev so 3 liberalci in 8 samostojnežev. Ustava je popolnoma velesrbska in pomenja gospodarsko, politično in kulturno smrt Slovencev. In ravno Samostojneži so bili pred volitvami tisti, ki so vpili, da je dr. Korošec prodal Slovence Srbom.

Velik shod v Ljubljani.

V nedeljo je sklicala Slovenska ljudska stranka velik volivni shod v Ljubljani. Velika dvorana v hotelu »Union« je bila polna do zadnjega kottička.

Govoril je predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, ki je zlasti povdarjal, kako namerava vlada s pomočjo naših liberalcev in samostojnežev tudi občinam vzeti vsako samoupravo ter vse pravice in jo ponižati v navadni biriški urad okrajnega glavarstva. V občini ne bo gospodaril več ne župan ne od ljudstva izvoljeni občinski odbor, temveč od države nastavljeni birič, uradnik.

Nadalje je povdarjal, kako mislijo liberalci s pomočjo belgrajskih kapitalistov razkosati Slovenijo na dva dela in tako naše stolno mesto Ljubljano ponižati v navadno podeželsko mestece.

Dalje je izjavil:

Mi Hrvati in Slovenci s to centralistično ustavo ne bomo zadovoljni. Akotudi bo ustava sprejeta, boj ne bo končan, ampak se bo šele začel. Jako se moti oni, ki misli, da bo z 211 glasovi za ustavo boj končan in da ne bo treba potem več misliti na ustavna vprašanja. Takoj se bo pričela nova borba za izpremembo ustave, ker se mi počutimo nesrečne, ako se nam usili ustava, ako se ne doseže sporazum, in ravnotako se čutijo nesrečne tudi Hrvati. Zato bomo z njimi šli skupno v boj za izpremembo naše ustave. Pridružili se nam bodo gotovo tudi nekateri Srbi. Ko pride čas, bomo prečrtali ono, kar so unesli v ustavo naši demokrati in samostojni ter bomo dali našemu hrvatskemu in slovenskemu ljudstvu svobodo in ravnopravnost v naši državi.

Nato so govorili še dr. Gosar o nalogah, ki čakajo ljubljansko občino, poslanec dr. Šimrak, katerega sijajni govor prinašamo na drugem mestu, in urednik Fran Kremžar, ki je govoril o dosedanem ljubljanskem občinskem gospodarstvu.

Kupljeni centralizem.

Na nedeljskem shodu je poslanec dr. Šimrak povedal sledeče:

Centralisti — kapitalisti.

Po tem, kar je povedal predsednik SLS dr. Korošec, hočem izreči samo nekoliko besed. Temelj, na katerem je zgrajena naša država, je ravnopravnost vseh treh plemen. Vsi tisti, ki delajo proti temu in hočejo ustvariti Veliko Srbijo ali pa Veliko Hrvatsko, so proti ravnopravnosti. Ti so izdajalci naše države. (Viharno odobravanje.) Jugoslovanska ljudska stranka je bistro in jasno določila svoj program. Borila se je za to državo osnovano na narodnem edinstvu in mi jo ljubimo in hočemo, da postaja vedno bolj močna. Mi zahtevamo eno samo najvišjo suvereno oblast, en osrednji parlament, v katerem naj bi se reševali najvažnejši državni posli. Zahtevamo pa tudi to, da naj se ne nosijo vse torbe v Belgrad, da naj ne grodo vsi polni vagoni tja, prazni pa nazaj proti Zagrebu (burno odobravanje), proti Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu. Mi

mislimo, da smo prvi jugoslovanski patrioti, ako pravimo, da se bomo vedno borili proti taki politiki, ki bi hotela tudi dalje delati ono, kar sta nekdanj delala Dunaj in Budimpešta. Vprašam, kdo vodi tako politiko? Ali mogoče srbski kmetje ali srbski delavci? Oni so ravnotako pritiskani kakor so pritiskani hrvaški kmetje in slovenski delavci. To je politika nadvlade nekoliko ljudi, nekaterih kapitalistov (Odobranje), katerim stoji na čelu ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je tako siromašen, da ima na Kosovem polju več tisoč oralov zemlje in ki je tako siromašen, da ima na vsakem vogalu v Belgradu svojo hišo, vsled česar ga imenujejo tudi »čoškastega« (vogalnega) Pašića. Danes daje Anglija svojim kolonijam v Afriki ne samo avtonomijo, nego federacijo. V Franciji obstoja veliko gibanje, da se vsa držav. uprava razcentralizira. Danes govori Clemenceau v Franciji, da je uprava Francije napoleonska temnica. Danes v Italiji sami streme ljudje za razcentralizacijo. Samo pri nas pa so tako napredni in pametni državniki, ki nočejo ničesar slišati o tem, da bi smel n. pr. ljubljanski deželni zbor napraviti kak most preko Save ali kake druge reke, temveč hočejo, da se naj to vse izvede iz enega samega mesta, ker hočejo imeti vso oblast v svojih rokah, da bi mogli popolnoma gospodariti nad našim kmetom in delavcem.

Trgovina za slovensko zemljo.

Nikola Pašić ni mogel sam izvesti te politike, zato se je v tej zadevi poslužil primere iz sv. pisma, ki pravi, da je šel gospodar na trg in si poiskal delavcev. In tako je šel tudi Nikola Pašić na trg v zbornico, da bi poiskal svojih pristašev. In prve svoje pristaše, ki so bili za centralizem, je dobil v dr. Kukovecu, dr. Žerjavu in vseh slovenskih demokratih. Pašić je vprašal demokrate: »Kaj hočete, da vam dam?« Oni pa so mu rekli: »Mi ničesar nočemo, mi smo vedno bili ponižni slugi.« In drugič je šel Pašić zopet na trg, ker mu niso zadostovali samo trije slovenski demokrati, in na na trgu je našel »Slovensko samostojno kmetijsko stranko«. In vprašal jih je: »Hočete li, da razkosamo slovensko zemljo? Vi ste sicer govorili za avtonomijo in da je dr. Korošec prodal Slovenijo Srbom, da dela davke, ali kaj hočete za to, da izvedemo skupno centralizem.« Pucelj pa je odgovoril: »Gospod Pašić, mi ne zahtevamo ničesar drugega kakor da postane eden izmed nas minister (Buren smeh), drugi od nas, gospod Urek, pa naj postane podpredsednik ustavotvorne skupščine, da more sedeti skupaj z dr. Ribarjem. Tretja naša zahteva, o kateri pa ni treba nikomur praviti, pa so izvoznice in uvoznice.« (Buren smeh.) Gospoda, to je šlo do srea. Jaz kot Hrvat moram tukaj pred vami Slovenci izjaviti, da še nikdar nisem v svojem življenju, dasi sem mnogo razočaranj doživel, videl take trgovine, nikdar tako ponižnih ljudi, tako suženjskih, kakor je »Slovenska samostojna kmetijska stranka«. Potem pa je šel Pašić zopet na trg pa se je obrnil do socialnih demokratov, ki pa so mu odgovorili, da se morejo za hrbtom vlade delati bolje kup-

čije kakor v vladi sami, ter so prevzeli upravo posestev nadvojvode Friderika. Pašić pa je videl, ko je pridobil samostojne in demokrate, da mu to ne zadostuje in je šel na trg, da kupi novih pristašev, Turke s fesi. Vprašal jih je, kaj zahtevajo, oni pa so mu rekli, da hočejo, naj kmetje v Bosni in Hercegovini ostanejo tudi še nadalje njihovi sužnji. In Pašić je dovolil, da ostanejo srbski kmetje še nadalje v suženjstvu, samo da se izvede centralizem. Pašić pa je ponudil Turkom še več. Dal jim 2 milijardi. Zastopniki slovenskih kmetov, slovenske samostojne kmetijske stranke so mu pritrdili, pri tem pa so pozabili na našega kmeta.

Korupcija.

Centralizem pomenja torej politično suženjstvo, pomenja istotako tudi socialno in gospodarsko suženjstvo. Ako bi bili vi v ustavnem odboru, kakor sem bil jaz pri mojih tovariših, potem bi spoznali, kako se je ogabni kapitalizem razširjal na vse strani, kako hoče ta kapitalizem na vseh mestih izrabiti siromašnega kmeta in delavca in kako se hoče ta kapitalizem vzdržati na površju. Kapitalizem je danes organiziran in je edina organizacija v jugoslovanski državi ter ima na žalost vse pogoje za napredek. Prišli smo celo tako daleč, da daje finančni minister 10% nagrade od vseh pobranih davkov. Zdi se mi, da je obstojala taka ustanova pač pred sto leti nekje v Mandžuriji. Nočem povedati, v kateri pokrajini se to godi, vem pa za gotovo, da se to godi. V takih razmerah se morejo davki odmerjati kmetom samo zato, da dobe posamezniki čim več odstotkov.

Boj za svobodo, demokracijo, avtonomijo.

Predsednik naše stranke, dr. Korošec je rekel, da so te občinske volitve v Sloveniji velike važnosti. Danes gleda iz Belgrada vse proti Sloveniji. Vi Slovenci polagate danes velik izpit, ali ste za avtonomijo, ali za razkosanje države, ali ste za pogubni kapitalizem, ali pa za pravice kmetov in delavcev. Polagate izpit, ali ste za nadvlado enega plemena, ali za popolno samoupravo, ali ste za to, da se ohrani narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev tudi nadalje, ali pa se razruši ter pride do plemenske borbe. Tu se bo bila ogromna bitka med svobodo in med sužnjostjo. Volite med enim ali drugim. Današnji vladni sistem, ki je razpreden od zgoraj, od ministrov pa do zadnje občine, se mora zrušiti.

Ali vam nismo pred 28. novembrom pripovedovali, kaj se bo zgodilo, če volite z liberalci in samostojneži? Danes so nas prodali srbijanskim kapitalistom in svobodomislemcem in danes zalaga slovenski davkoplačevalci ne samo sebe temveč tudi velik del naših južnih državljanov, ki zato ne plačujejo nič ali le malo davka.

Deset zapovedi za zaupnike in volilce.

- Zapovedi za zaupnike in volilce.
1. Spravi vse naše moze na volišče.
 2. Povej jim, katero številko ima naša skrinjica.
 3. Povej jim našega predstavnika in namestnika.
 4. Razloži jim način volitve.
 5. Povej jim, da morajo roko vtakniti v vsako skrinjico.
 6. Poravnaj vse osebne prepire, ker gre za usodo občine.
 7. Poskrbi, da bodo prišli voliti tudi oni, ki težko hodijo.
 8. Ukreni vse potrebno, da bodo volili tudi oni delavci, pomočniki in uradniki, ki so našega mišljenja, pa imajo gospodarje, ki so nam nasprotni.
 9. Poskrbi, da nasprotniki pred voliščem ne bodo pregovarjali in terorizirali naših volilcev.
 10. O poteku in izidu volitev poročaj v ekspresnem pismu ali brzojavno na tajništvo SLS Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Našim zastopnikom v volivnem odboru.

1. Pazite, da bo volivni odbor točno in nepristransko vršil svojo dolžnost.
2. Vsakemu volivcu točno in razločno povejte in pokažite našo skrinjico.
3. Pri naši skrinjici mora biti vedno ali predstavnik, ali namestnik. Skrinjica ne sme biti niti za trenutek sama.
4. Proti vsaki stvari, ki se vam ne zdi pravilna, protestirajte in zahtevajte, da se vzame na zapisnik.
5. Vsaj eno uro predno se prične volitve t. j. ob 7. zjutraj morata biti predstavnik in namestnik na volišču.
6. Pazite, da bo predsednik dajal vsakemu volivcu samo po eno kroglico.
7. Če bi hotela komisija kakega našega volivca, izločiti od glasovanja, energično protestirajte in zahtevajte zapisnik.
8. Predno podpišete zapisnik o delovanju volivnega odbora, ga natančno preberite.
9. Pazite, da se bodo pravilno razdelili mandati.
10. Zato natančno preštudirajte volivni red in če ga nimate, ga takoj naročite pri tajništvu SLS v Ljubljani.

Kako se razdele odborniki med stranke.

Po proporcijem sistemu, dobi vsaka stranka toliko odbornikov in namestnikov kolikor je sorazmerno dobila glasov. To se izračuna po natančno določenem ključu, ki ga predpisuje volivni zakon. Da bodo naši volilci in zaupniki, pred vsem pa naši zastopniki natančno poučeni hočemo te razložiti.

Zakon pravi: Skupna vsota oddanih glasov se razdeli z za eno zvišanim številom občinskih odbornikov, ki jih je voliti.

Če se pri tej delitvi pokaže ostanek, se mora dobljeno število zaokrožiti na prvo večje celo število; če pa ni ostanka, je dobljeno število zvišati za eno.

Zadnje število, ki ga dobimo je volilno število.

Nato se razdele z volivnim številom števila glasov, ki so jih dobile posamezne kandidatne liste. Tako dobljeno celo število pokaže, koliko občinskih odbornikov pripade posamezni kandidatni listi.

Ako vsota teh odborniških mest, pripadnih posameznim kandidatnim listam, ne doseže števila vseh odborniških mest, ki jih je oddati, se prvo preostalo mesto prideli oni kandidatni listi, ki je dobila največ glasov, ako njen preostanek pri deljenju preseza polovico volivnega števila. Ako ni tega, se prideli preostalo odborniške mesto oni kandidatni listi, ki ima pri deljenju največji ostanek. Istotako je treba nadaljna preostala mesta zaporedoma odkazati onim kandidatnim listam, ki imajo nadaljne največje preostanke.

Kjer pa je priglajeno vezanje list, se pri računanju vezane stranke najprej smatrajo za eno in se njih glasovi seštejejo. Kandidati, ki so jih na ta način vezane iste dobile se pa med njima zopet razdele s pomočjo prej označenega računanja.

Primer za proporcni sistem za občino, ki voli 16 odbornikov in 16 namestnikov in kjer so postavile kandidatne liste SLS, SKS, JSDS, NSS in je dobila prva 400, druga 150, tretja 50, četrta 10 glasov.

Število odbornikov je $16 + 1 = 17$. $400 : 17 = 23 + 11 = 24$. $150 : 17 = 8 + 6 = 9$. $50 : 17 = 2 + 6 = 3$. $10 : 17 = 0 + 10 = 10$. Število vseh oddanih glasov.

Sedaj delimo $610 : 17 = 35$ in ostane 15, zato zaokrožimo na 36. Število 36 je volilno število.

Sedaj pa delimo: $400 : 36 = 11$, ostane 4
 $150 : 36 = 4$, " 6
 $50 : 36 = 1$, " 14
 $10 : 36 = 0$, " 10

Na ta način smo razdelili vseh 16 mest. (Če bi pa tega na bilo, bi pripadlo preostalo mesto tretji listi, ker ima največji ostanek. Če bi pa bili ostanki enaki, odloči žreb. Sedaj dobe SLS 11 odbornikov, SKS 4, JSDS 1, NSS 0.

Za vsako listo se nato izreče toliko občinskih odbornikov za izvoljene, kolikor jih je bilo po zgorajšnjem računu dodeljenih in sicer po vrsti, kakor so bili v kandidatni listi označeni z 1, 2 itd.

Če kakemu našemu zastopniku morda še ni jasno, kako mora pri tem postopati in računati naj vpraša na tajništvo Slovenske Ljudske Stranke v Ljubljani.

ZAUPNIKOM SLS.

Naši zaupniki naj še tisti dan, ko se volitve izvrše, pošljejo na podpisano tajništvo natančno poročilo o izidu volitve in sicer takole kot kaže primer:

Občina
 Vseh volivcev je 860
 Volilo jih je 580
 Odbornikov je 16.
 Za SLS 340 glasov
 za Gospodarsko stranko 10 glasov.
 za SKS 20 glasov.
 itd.
 Skupno 580 glasov.

Odborniki so razdeljeni takole: SLS 8, Gospodarska stranka 0, SKS 1, itd.

Izvoljeni so sledeči somišljeniki SLS.: Če so bili še na kaki drugi listi, razen SLS izvoljeni naši somišljeniki, naj bo to v poročilu izrečno navedeno. (Skupno število izvoljenih je: 12 somišljenikov SLS, 2 SKS itd.)

Zaupniki tistih občin, ki so vložile samo kandidatno listo SLS, naj nam poročajo o številu volivcev tiste občine in imena izvoljenih odbornikov. Če je na listo privzet tudi kak nasprotnik, naj bo to izrečno omenjeno.

One občine kjer so vložene kompromisne liste tako, da ne bo volitev, naj nam poročajo število volivcev, nadalje koliko mandatov so dobile posamezne stranke in imena naših odbornikov.

Povdariti je treba, da poročate samo o odbornikih in ne tudi o namestnikih, ker lahko nastane zmešnjava.

Poročajte v ekspresnem pismu na tajništvo SLS, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Dobro pazite, katera skrinjica je prava. Pomnite, da so samostojneži skrilili svoje kremplje in mnogokje nastopajo pod imenom gospodarska stranka. Svojega samostojnega imena se sramujejo, ker so njihovi poslanci prodali slovenskega kmeta in delavca srbskim kapitalistom in glasovali za centralizem.

Žene in dekleta!

Zopet se obračamo na vas, da posežete v politični boj za svobodo slovenskega kmeta, az samostojnost kmetske občine, za rešitev izpod liberalnega centralističnega jarma, ki kuje našemu ljudstvu težke verige. Stojimo pred odločilnim trenutkom v Belgradu: Ali postane Slovenec sam svoj gospodar, ali ostane suženj belgrajske gospode, katera s pomočjo slovenskih liberalcev in samostojnežev hoče usužnjiti Slovenijo s tem, da ji bo vzela vsako pravico, da bi sama odločevala o svojih postavah, o svojih davkih in svoji slovenski vladi. Že sedaj plačujemo 700 milijonov kron na leto več kot pa dobivamo in zopet se nam obetajo novi davki. Zakaj mi več plačujemo, kot potrebujemo. Ker v južnih deželah nič ne plačujejo davkov ali zelo malo in moramo mi Slovenci namesto njih plačevati.

Iz Belgrada nam hočejo vzeti našo vero, ko hočejo uvesti v šolo brezversko sokolsko vzgojo, ki rodi take hude posledice, kot ste brale v zadnjem Domoljubu z Bleda, in danes tudi lahko berete še nadaljnje hudobije.

V občinah hočejo nastaviti državne tajnike, ki bodo seveda tudi Sokoli in pomagači svobodomiselnim učiteljem pri pohujševanju otrok in te tajnike bo morala plačevati občina. Obenem bodo prav po uradniško sitnarili v občinskih uradih.

Ve same ne boste mogle še voliti. Slovenska Ljudska Stranka vam je sicer že

priporila volilno pravico in sam regent jo je že potrdil, toda ker so slovenski kmetje volili 28. novembra samostojneže in nekaj liberalcev, so le ti v Belgradu dosegli, da so vam volilno pravico zopet odvzeli, zato pa so morali obljubiti, da bodo glasovali v državnem zboru za ustavo, s katero bodo belgrajski kapitalisti ves denar izmogli iz Slovenije, za centralizem.

Toda kijub temu ve lahko veliko storite. Pojdite na dan volitve do vsakega našega volilca, da gre gotovo volit. Začnite z agitacijo najprej v domači hiši. Poučite jih, kako morajo voliti. Nasprotno volilce pregovorite, da vsaj ostanejo doma in ne izdajajo svoje lastne krvi srbijski gospodi, kakor so to storili liberalci in samostojneži.

Žene in dekleta, tudi od vas je odvisen izid volitev. Na delo!

Kaj so blejski Sokoli še počeli?

Že zadnjič smo opisali strašne grdobije, katere so zakrivilili blejski Sokoli. Danes naj govori dr. Natlačen, ki je kot zastopnik g. kaplana Štupice stvar natančneje preiskaval in dognal to-le, kar je tudi povedal pred sodiščem:

>Kar tiče tožb Nade Pretnarjeve in Ivanke Rusove, moram dati pač izraza svojemu začudenju nad nazori, katere je zastopal prvi gospod sodnik (g. dr. Štulerja v Radovljici, ki je g. kaplana obsodil). Očeta navedenih gospodičen sta morala sama priznati pred sodiščem, da sta dekleti nastopali pri javni sokolski prireditvi, oblečeni ena v obleko meniha, druga kot nuna in da sta kot menih in nuna skupaj plesali. Ako gospodični nista uganjali nobenih drugih šal, kakor edinole to, da sta kot menih in nuna skupaj plesali pri javni sokolski prireditvi, potem je bila pač kritika g. kaplana Štupice, da sta namreč uganjali nespodobne šale, gotovo vsekoli utemeljena. Gospodični sta s tem na nekalificiran način javno sramotili ustanovo katoliškega redovništva in označba tega tega nastopa za »nespodobno šaloc«, je gotovo prej mila, kakor pa preostara. Sicer sem pa ponudil dokaz po pričah Miroslavu Vovku in Jožefu Kozelju o tem, da je ta čudni menih pri svojem vstopu v dvorano občinstvo blagoslavljal, kar mora vsakdo, ki priznava krščanstvo in verskim obredom še nekaj lastnega spoštovanja, obsojati istotako kot nespodobno šalo. Še več! Po istih pričah sem ponudil tudi dokaz, kateri je deloma že doprinešen, po priči Alojziju Kozelju, da sta se gospodični, predstavljajoči meniha in nuno, med plesom tudi poljubovali. Če prvi g. sodnik tudi v tem ni videl »nespodobne šale«, potem je o teh pojmihi z njim pač težko govoriti.<

Krščanski starši, zaklinjamo vas v imenu sreče vaših otrok, ne pustite otrok in svojih fantov k sokolskim društvom, tudi v slučaji ne, če jih svobodomiselni učitelj sili. Vi bodete nosili posledice slabe vzgoje in otrok sam, učitelj ne.

Delo naših poslancev.

Posamezni resortni ministri so dostavili Jugoslovanskemu klubu v Belgradu odgovore na interpelacije, ki so jim jih stavili naši poslanci.

POLETNI ČAS.

V zadevi tzv. »letnega časa« je minister za socialno politiko odgovoril poslan-
cu g. dr. Hohnjecu sledeče: Ker je večina železniških uprav v Evropi sklenila, da se takozvani »letni čas« ne uvede, odpade ta uredba tudi v naši državi.

VRNITEV NAŠIH UJETNIKOV.

Istemu g. poslancu je odgovoril minister za zunanje zadeve o vprašanju vrnitve naših državljanov iz ruskega in italijanskega ujetništva. Meseca junija l. l. je naša vlada podvzela vse potrebne korake pri zvezi narodov, da izposluje vrnitve naših državljanov iz Italije. Zveza narodov je stavila italijanski vladi tozadevno vprašanje in dobila odgovor, da so poslani vsi ujetniki — naši državljani — že v domovino, izvzemši onih, ki se nahajajo v bolnicah, oziroma onih, ki so obsojeni radi raznih prestopkov in se nahajajo v kaznilnicah. Rimsko poslanstvo je poročalo, da se nahaja v italijanskem ujetništvu zavsem samo 15 vojnih ujetnikov, ki se bodo pa vrnili, čim ozdravijo.

Kar se tiče ujetnikov, naših državljanov v Rusiji, je vlada takoj po dokončani vojski dajala našim misijam v Rusiji potrebna navodila glede vrnitve naših rojakov. V ta namen na vzhod odposlane misije so se borile z različnimi težavami. Uspešno akcijo je prevzela zveza narodov, ki je poverila to skrb g. dr. Nansenu. Naša vlada mu je v to svrhu stavila potrebne kredite na razpolago. Posel vračanja ujetnikov vrši samo g. dr. Nansen, v kolikor se prilaščujejo naši državljani radi vračanja v našo domovino.

KOROŠKA.

Na vprašanje g. poslance dr. J. Hohnjeca o plebiscitu in o razmerah na Koroškem je odgovoril Pašić, da je naša vlada z ozirom na izid ljudskega štetja (22.725 proti 15.278) vročila pri medzavezniški plebiscitni komisiji ugovor. Z ozirom na nasilstva, ki se dogajajo na Koroškem, je vlada na Dunaju intervenirala in bo le-ta v ta namen določila posebno preiskovalno anketo, nakar bo o rezultatu obvestila našo vlado.

RAZNO.

Mnogo drugih zelo važnih vprašanj in interpelacij naših poslancev še leži nerešeno v raznih ministrstvih. Vsa ta vprašanja se nanašajo predvsem na koristi siromskih davkoplačevalcev in kmetijskega ljudstva sploh. V tem z dejstvi dokazanem vztrajnem delovanju poslancev SLS se zrcali vsa verižniška politika nasprotnikov. Liberalci in samostojneži, ki se prelivajo v eno celino, imajo samo široka usta ob času volitev, po volitvah pa skrbijo samo za svoje prav globoke žepe.

Osebna dohodnina.

Finančni minister Kumanudi je končno vendar-le pristal na zahtevo naših poslancev, da se bo pobirala v Sloveniji in Dalmaciji osebna dohodnina od letnih dohodkov, ki znašajo od 10 tisoč naprej. S tem je doseženo za našega kmeta znatno olajšanje in je to lep uspeh naših delavnih poslancev. Doslej se je pobirala dohodnina od 4800 kron letnih dohodkov naprej. Borba Slovenske ljudske stranke za zahtevo slovenskega kmeta je trajala dobre dve leti. To je velik uspeh Jugoslovanske Kmetijske zveze, ki je neprenehoma pošiljala resolucije naših Kmetijskih zvez na finančno ministrstvo.

Če hočete dobiti v občini od države nastavljene pa od občine drago plačane tajnike, ki bodo nad ljudmi v občinski pisarni samo vpili, kot delajo liberalni uradniki po davkarijah, glavarstvih in drugod, potem voliti s samostojneži ali z gospodarsko stranko.

Razgled po svetu.

ITALIJA.

Ker Italija Dalmacijo tako počasi izpraznjuje, so poslanci Jugoslovanskega kluba od naše vlade zahtevali, da prekine trgovska pogajanja z Italijo, dokler nam ne izroči cele Dalmacije. — V Italiji sami se živahno pripravljajo za bližnje volitve. — Fašisti preganjajo slovenske duhovnike. Tudi goriškega nadškofa Sedeja bi radi proč spravili, a sama italijanska duhovščina mu je obljubila zvestobo.

NEMCIJA.

Zavezniki se še vedno menijo, kako bi jo bolj ob tla potisnili. Nemčija se je obrnila na ameriškega predsednika Hardinga za posredovanje. A Harding je posredovanje odklonil. — Vlada je baje pred krizo, ker ji očitajo, da nič ne dela.

STOLETNICA NAPOLEONOVE SMRTI.

Letos je sto let, odkar je umrl slavn Napoleon, francoski cesar. Na Francoskem bodo zato 4. maja obhajali veliko slavnost v njegovo proslavo. Napoleon je bil poražen na Ruskem. Francija se danes zopet vrtka v ruske razmere. Naj pazi, da se zopet ne opeče.

MANIFESTACIJA NA DUNAJU.

Na Dunaju je bila te dni velika manifestacija za priklopitev Nemške Avstrije k Nemčiji. Vlada je večtisočglavi množici povedala, da ni proti spajitvi, a da sedaj za to še ni ugodna prilika.

SE ZE PREKLAJO.

Odpadli duhovniki na Češkem se že med seboj dajejo, kakšna naj bo njihova vera in kdo naj jim vlada. Eni se hočejo združiti s pravoslavno srbske cerkvi, drugi so pa izvolili svojega škofa, in sedaj se med seboj prepirajo. Ti ljudje potem pravijo, da je edino njihova cerkev prava. Kajne, Kristus je rekel: Prepirajte se! Pokorščino vam ni treba in edinstvo in sloga tudi ne. Če je tako, potem že, a v evangeliju tega ni nikjer zapisanega.

IZ OSTALEGA SVETA.

Na Angleškem so se delavci nekoliko umirili. Delodajalci so pristali na to, da se ustanovi poseben urad za določevanje plač. — Poljska je letos določila 3 milijarde za podporo kmetom. Pri nas pa le z davki obkladajo. — Rusija je naročila na Češkem tisoč lokomotiv. — V Bolgariji so letos vpeljali 20dnevni post. Vpeljala ga je država (ne cerkev), da tako prihrani na živink.

Sirom domovine.

HORJUL.

Naši samostojneži so izprevideli, da jim bife zadnja ura pri občinskem gospodarstvu, zato so po dr. Zerjavovih navodilih sestavili dve listi za občinske volitve proti listi Slovenske ljudske stranke. Eni so dali pravo ime Samostojne kmetijske stranke, drugo pa vsiljujejo našim somišljenikom pod firmo: Gospodarska stranka. Ker niso imeli dovolj svojih pristašev pri sestavi kandidatnih list, so se poslužili goljufije ter ponarejali podpise in na svoje kandidatne liste podpisovali naše somišljenike, ne da bi jih vprašali. Radi teh kaznivih dejanj bodo imeli oprava k državnim pravdnikom in sodiščem. Okrajno glavarstvo v Ljubljani je prejelo to di več izjav naših somišljenikov, da podpise prekličejo, ker so se jim svijačno izvabili, odnosno so jih nabiratelji sami podpisavali. Radevedni smo, kaj bo na te izjave ukrenilo okrajno glavarstvo. — Gospodarska stranka je sestra samostojne, nabiraleci so zbrali podpise pri naših somišljenikih s pretezo, da je to lista SLS in da je to sam duhovni svetnik Janez Kalan priporočil. Pooblaščenici smo, da izjavimo, da lista Gospodarske stranke ni v nobeni zvezi s našo SLS in da tajništvo naše stranke ni dalo nobenih navodil tistim hujskačem, ki lažejo okoli naših volivcev in skušajo njihove glasove cepiti. Ravno tako neresnično je, da bi gospod Janez Kalan komurkoli izjavil, da je Gospodarska stranka prava krščanska stranka. Ljudje, ki komate mečejo v gnojne jame in po vrtovih s koli kose brusijo ter po vseh gostilnah prirejajo veselice s plesi, ki se končujejo s pretepi, ne bodo komandirali naše občine. Zavedali Horjulci, dokažite 3. maja, da zaupate samo naši Ljudski stranki in oddajte svoje glasove v prvo skrinjico, katero zastopa naš predstavnik Jakše ali njegov namestnik Jurhev France.

LISTEK.

ČREŠNJEVEC.

Naši samostojneži so se tudi že začeli sramovati svojega lepega imena. Že za občinske volitve so se prekrstili v gospodarsko stranko. Res, samostojneži ste prv dobri gospodarji za svoje žepe. Imamo učelce v domači občini. Imate pa tudi dobre učitelje v Belgradu, kjer vaši poslanci prav dobro znajo gospodariti za sebe in za ministrske stolčke, nas pa prodajajo centralizmu, ki nas bo popolnoma slekli. Se lepo zahvalimo za tako gospodarstvo, ki bi ga radi imeli v naši občini. Vi, ki znate samo preklinjati Boga in Marijo, vi nam ne boste gospodarili v občini. Volili bomo pošteno Slovensko Ljudsko stranko, ki bo imela skrinjico na prvem mestu.

KOT.

Pri nas smo mislili, da bomo dobili nov občinski odbor brez volitev. Pa oh! Enega nismo vzeli vmes — sodniškega Taceta! Pa je začel v potu svojega obraza loviti podpise zase od hiše do hiše pozno ponoči, in če ni mogel dobiti moža, mu je bil dober tudi otrok, samo da je podpisal. Velike težave mu je delalo tudi ime: kako bi krstil svojo stranko. Sama »samostojna kmetijska stranka« je bilo premalo nobel, pa je brihtna glava skovala z velikim trudom jako lepo novo ime: neodvisna združena kmetijska stranka. Kakšno neodvisno za drugo pa misli ustanoviti, nam bo povedal šele po volitvi, ko bo zasedel lepi županski stolček, oziroma omaro, po kateri se mu že cede sline. — Možje, bodite možje in volite kandidate Slovenske ljudske stranke, in ne tistega, ki dela v občini zgaol!

SEMIČ.

V naši občini bomo imeli pri občinskih volitvah tri stranke: našo SLS, semiško ali liberalno in Eukovčovo obrtno. — Zadnje, Eukovčeve obrtne stranke ni vzeti resno. Kje boste našli tako neumnega kmeta, ki bi volil bogatega liberalnega mesarja v občinski odbor, da bo potem lahko sam določal in zviševal ceno že tako dragemu mesu? Ima pač dosti denarja, da drago plača Klavdra, ki zamigita po vaseh. Pa njegov trud bo zastoj. Semiška stranka je pa stranka semiških liberalcev, ki si pa ne upajo na dan s pravim

imenem. S tem imenom upajo vloviti kakega nezavednega volilca, obenem pa združiti v eno stranko samostojne, ki jih je že sram njih nesamostojnosti, socialne demokrate in komuniste, če jim bodo šli na limanice. Iz vseh krajev poročajo, da so zadnje volitve v ustavotvorno skupščino in delo liberalnih poslancev v Belgradu ljudem odprle oči, pravzaprav žepce, le pri nas je še nekaj slepcev, ki bi radi dali tem ljudem tudi občinsko blagajno izprazniti. Semiški stranki jako diši tudi živinsko tržišče, kjer bi radi postavili sokolski dom. — Može in fantje, ne dajte ga jim! Zato volite moške, ki jih predlaga za odbornike SLS, katere skrinjica bo na prvem mestu K volitvi morate priti vsi do zadnjega na Križevol!

PREDOSLJE.

Tudi pri nas smo pripravljani na občinske volitve, ki se bodo vršile 9. maja. Proti krščanski ljudski stranki so se združile vse one stranke, ki imajo v svojem programu brezverstvo, in sicer: liberalci, samostojneži, socialisti in komunisti. Voz vlečejo naprej primskovski samostojneži. Predoslanji so v ogromni večini na strani Ljudske stranke, ker hočejo pokazati, da ne marajo v občini župana, ki bo samo birič kranjske gospode in ki se bo res potojeval za ljudstvo. Pa še več. Mi hočemo pokazati, da ne maramo nič skupnega s samostojneži, ki so prodali v Belgradu našega kmeta in delavca belgrajski gospodi, in bomo morali mi plačevati vedno večje davke v državno blagajno, govoriti pa ne bomo smeli nič. Zato so tudi mnogi Primskovljani sprevideli, da je srameta danes še podpirati izdajice slovenskega kmeta in delavca ter bodo volili v skrinjico Slovenske Ljudske Stranke, ki je edina odločna prvoboriteljica za svobodo in samoupravo slovenskega kmeta in delavca. Pri tem se nam čudno zdi, da so tudi Kramarjev očka iz Orehevelj zašli v tabor samostojnežev. Očividno jim je več za to, da sede sami na občinskem stolcu, kot pa da dobi Slovenija svobodo in samoupravo. Taki koritarji so danes vsi samostojneži, zato naj si tudi Kramar ne šteje v čast, da je zašel v to gnilo družbo.

ZIMARICE PRI SODRAŽICI.

Naša vas šteje nad 90 volilcev. Volili bomo v sodražici občini. Potožejo se za naše glasove kar tri stranke, SLS, JDS in neka nova, ki se skriva pod krinko »katoliške kmetake stranke«. Ta je posebno pridna na delu za kroglice, ki naj bi padale v njeno skrinjico. Poverila je to težavno delo znanemu zimarkemu kovaču, pomagača sta mu pa ta Srednji France iz Globeli in Bregar iz Jelovca. Vendar bodo vsi trije skupaj izvarili prav malo volilnih kroglic. Ogromna večina naših volilcev se je odlečila za SLS, o kateri vemo, da je le ona prava zastopnica kmetov, vse druge pa poznajo kmeta in ob volitvah. Voditelji nove stranke dobro vedo, da v tej dolini ni zanje konja, pa ga grede vendar vanjo iskat. Le iščite, saj ga ne dobite!

IZ LUKOVICE.

Bivšemu samostojnemu kandidatu in županu Kersniku delajo občinske volitve velike skrbi. Naši uradniki ne marajo imeti s stranko, ki se je s svojo centralistično politiko prodala srbskim bankirjem, nič opraviti. Brez njih pa ni mogoče sestaviti liste, ker mi kmetje se ne strašimo groženj g. grajščaka. Barantavsko politiko Samostojne pa čutimo mi kmetje dovolj na svojih žepih. Zato nas pa tudi kemedija z novo Gospodarsko stranko ne bo odvrnila od Kmetske zveze, ki je edina zastopnica kmeta. Prazne so pa tudi grožnje s stroški za društveni dom, o katerih niti govora ni. Pač pa bomo poskrbeli na drug način, da bodo ljudje spoznali te vrste svoje dobrotne. — Vprašamo pa g. župana, ali so se šolski stroški vsled njegove prošnje tako neprijetno zvišali iz potrebe ali le zato, da dobi gotova oseba primerno službo?

Z MORAVSKIH HRIBOV.

Velikovaška občina spada po zaslugah liberalnega župana in vplivu tujih samostojnih voditeljev med tiste »napredne« občine, ki nastopijo pri volitvah z dvojno kandidatno listo. Sicer je večina v našem taboru in pozna

župana iz časa groze in razdejanja. Spominja mo se njegovih posvk, ki so padale na trpeče matere; opazovali smo ga pri delitvi podpor ter videli kazočega, kje naj se rekvirira. Nismo še pozabili visokega dohodninskega davka in občinskih doklad. Županovo pristranost so občutili že mnogi naši ljudje; pred volitvami v ustavotvorno skupščino je iz volilnega imenika izpustil 14 naših volilcev kljub pravočasni reklamaciji. — Taki valovi pljuskaajo okrog županskega stolčka in nevarno je, da odplava za hlodi, ki jih je županu odnesla Sava. Da reši sebe, skuša vtopiti druge. Pripoveduje, da nameravamo zidati šolo, ki bo stala 700.000 kron, katere bomo plačali občani. No, g. župan že ve; on je predsednik okrajnega šolskega sveta ter je kot tak vložil prošnjo za prodajo zemljišča, namenjenega zgradbi novega šolskega poslopja v Spodnjem Prekru. To dovoljenje je župan tudi dobil in prodaja se bo vršila bržkone že pred volitvami, mi pa pri tem nimamo merodajne besede. Tudi tajnik Žan bega in farba volivce ter je v neki hiši prošil z dvignjenimi rokami, da naj se odpovedo »hudiču« in njegovim pomagačem. To si bomo zapomnil; 10. maja bodo volitve, dan obračuna in — odpovedi.

IZ MORAVSKE DOLINE.

V Moravški občini postaja volilno gibanje čedalje bolj živahno. Grajščak Pirnat agitira z vojnim posojilom, katerega bo — če zmagajo samostojneži — plačal iz lastnega žepa... V tem slučaju bodo v njegovih gozdih na razpolago drva in stelja; njegovi ožji pristai pa dobe povrhu še strešnice za nameček. Lovračev »Ekonom« bo oddajal zastoj najljinejšo koruzo, zato kandidira Lovrač kot voditelj »samostojnih« na — petem mestu... — Na Drtiji nasprotniki niso postavili kandidatov in tako je nekdanja liberalna trdnjavnica brez volivnega boja — naša. — V Peški občini so »samostojni« ustvarili kandidatno listo zadnji večer. Sestavljal jo je ondtu učitelj, Pribičevičev gova v spremstvu znanega komuniste, kovača Tihelna. Kaj vse sta ljudem tvezila, še ni doznano; čujemo pa od raznih strani glasove, da bodo z zmagajo »slabostojnih« preprečene vojske in odpravljene davki, nakar bo konec žalostnih in revnih časov... Zbližanje komuniste — kovača z učiteljem — demokratom nas ne zanima, čudimo pa se, kako zaide pristaj »državotvorne« stranke v družbo komuniste. Kaj poretče k temu s. Pribičevič? Radovedni smo, če je gosp. učitelj tudi v izvrševanju svojega poklica tako vnet in goreč, kot je bil pri nabi-ranju podpisov. Žal, da mu je tudi nekaj naših pristajev ušlo na limanice. Upamo, da ored volitvam izpregledajo. Pravijo, da se ponuja za župana Korant iz Pletrža. Kako srečna bi bila občina, če bi dobila za poglavarja moža, ki celo v lastni hiši ne pozna edinega in soglasja.

ČUDNA KATOLIŠKA STRANKA V SODRAŽICI.

Pri nas stopa SLS v volilni boj zoper dve nasprotniki. Zoper demokratsko, ki je pa baje svoje ime zatajila in si nadejala imo Gospodarske stranke, da bi kaj več glasov za se vjela in zoper takozvano »katoliško kmetako stranko«. Prva stavi vse svoje upanje na trg Sodražico, po vaseh so pa ajeni volivci prav redko posejani. Druga pa upa s svojim »katoliškim« imenom ribariti za svoje mandate. Ker pa nosijo take stranke svoje zapeljiva imena le do časa volitev, potem pa navadno pomrjo, njene voditelje že sedaj skrbi, kdo si bo »libero« zapel, ker med njenimi kandidati in volivci niti z lučjo ne najdemo kakega duhovnika. Se bo pač morala zadovoljiti z žalostinko »Blagorji, ki se spočije, katero ji bodo zapeli s posebne prijaznosti demokratski pevci, s katerimi se že prav zato dobro razume.

V BELI CERKVI

so pri zadnjih volitvah agitirali z lažjo, da bo vpeljana tlaka in desetina, če zmagajo SLS. Sedaj pa spet begajo volivce, da bo treba popravljati farovška poslopja, če zmagajo klerikalci. Pa saj so že popravljena in ravno dosedanji odbor, ki gotovo ni bil v rokah »klerikalcev«, je dovolil ta popravila. O ne, popravil pri župnišču sedaj ni treba, pač pa jih je treba

v Belgradu. S temi volitvami moramo pokazati, da nismo zadovoljni s samostojnimi poslanci, ki so vladi pomagali, da nam je naložila 1200 milijonov davka, da z njimi kupi glasove turških poslancev. Pokazati moramo, da nismo zadovoljni s centralizmom, ki ga podpirajo samostojni — demokrati samo zato, da se s pomočjo vlade obdrže na vrhu, ker dobro vedo, da jih slovensko ljudstvo v veliki večini ne mara. Kakšno korist imamo od centralizma, nam pove državni proračun, iz katerega razvidimo, da plačuje Slovenija državi 2.146.869.451 K davkov, država pa ima za Slovenijo le 1.433.329.426 K izdatkov. Torej nad dve milijardi dajemo, niti poldruge milijarde pa ne dobimo nazaj. Pomislimo: na vsaki dve kroni davka moramo plačati še eno povrh, da uživam oblagoslov centralizma. Če pa nimamo od centralizma drugega dobička, kakor le visoke davke, ga ne maramo. Ne maramo pa tudi poslancev in ne stranke, ki centralizem zagovarja v našo veliko gospodarsko škodo.

ŠMARTNO PRI LITIJI.

Spomladni mrazovi so uničili naše »Samostojne« in »demokrate«. Pri občinskih volitvah stopajo na plan le še pod imenom »Združene stranke za pravično občinsko gospodarstvo.« Kakor kažejo imena na njihovi kandidatni listi, niso udeleženi komunisti, ki so pač preveč pametni, da bi šli v boj za listo, katera nosi nič več in nič manj kot se dem liberalnih birtov in poleg večnega kandidata Tomazina (ki je svojo liberalno skrb in ljubezen do kmeta razkril v znanem pismu na litijskega glavarja) še dva druga lesna trgovca in par liberalnih krojačev in kovačev; nekaj kmetov je tudi na listi, pa so razen treh na tako važnih mestih, da se jim ni bati, da bi prišli na zaželjene občinske stolce. Tudi župana so že določili — namreč bivšega dimnikarja, sedaj vzor-kmeta, postrežilivega birta iz Zavrstnika. Naši kmetje in delavci pa bodo 3. maja pokazali z volivno kroglico, da le predobro poznajo liberalne in samostojne tičke, ki jih v Belgradu prodajajo zato, da sede na mehkih ministrskih stolčkih. Nič ne bodo pomagale laži, ki jih trosijo liberalni origanjači glede slabega gospodarstva dosedanlega odbora, nič ne bo pomagal denar, ki ga razsipajo. Oglasilo se jih bo sto in sto — liberalci ali njegov brat samostojnež in liberalni birt nam županil ne bo!

CERKLJE PRI KRANJU.

V naši liberalni kandidatni listi se je vrnila neljuba pomota, namreč Babič iz Zgor. Brnika in Koprivnikov Janez, mlinar iz Grada nista podpisala te liste, kakor je poročal zadnji »Domoljub«. Pač pa so se podpisali za to stranko, ki se imenuje Stranka naprednih kmetov in delavcev že ti-le »kmetje in delavci«; Stefek iz Dvorjan, žnidar Šular in Benka iz Cerkljan. Na Šenturški gori so glavni: Jodec Fric, Jerše, Štefan in Marček iz Viševce. Drugih ne bomo naštevajli, ker vemo, da se je marsikateri izmed naštetih podpisal, ker ni vedel, zakaj se podpisuje in veliko jih je mislilo, da bo stvar ostala tajna. Saj lahko svoje podpise preključete do volitev. Radovedni smo, v katero vrsto bodo pri vladi postavili Jančeta, Ivana in Avmanovega študenta; ali med kmete ali med delavce. Zakaj niste vpisali med kandidate tudi Vokačevega Toneta? — Imena naših naprednih kmetov in delavcev smo zato priobčili v »Domoljubu«, ker ta stranka še nima svojega časopisa, uradni list jih pa najbrže tudi ne bo objavil. Toliko v pomirjenje tistim, ki se vsled tega razburjajo. — Na dan volitve 6. maja pa vsi volivci na volišče! Skrinjica Slov. Ljudske Stranke bo na prvem, liberalne stranke pa na drugem mestu. Pokažimo, da so nam volitve resna stvar in ne norčija, kakor si jo predstavljajo naši liberalci! Pokažimo, kdo bo gospodar v naši občini, ali resni od nas postavljeni može, ali od študenta izvoljeni »napredni kmetje in delavci«!

ČRNUČE.

Pri nas imamo za občinske volitve dve stranki: SLS in kmetsko delavska stranka, ki pa ni kmetska, ne delavska, ampak socialistično-komunistična Korošičova stranka. Že to, da je Korošič pobiral podpise v družbi sodlarja Podborška, bi

lahko vsakemu odprlo oči, kakšen program ima ta nova stranka. Podboršek — Karničev — trdi, da bo prvi pomagal, če bo treba farje obešati. Premotili so tudi nekaj kratkovidnih mož, ki bi jih clovek ne iskal v taki družbi in ki bodo to svojo kratkovidnost še obžalovali. Ko je Korušin nabiral podpise, je trdil: »V Ljubljani so mi naročili, da morata biti dve stranki, drugače se občinske volitve ne morejo vršiti; kar podpisim.« Raznašali so tudi laž, da je sedanji občinski odbor sprejel v občinsko zvezo nemškega barona Bülowa, ko vendar že vsakdo ve, da so ga sprejeli v Nevljah. Agitirali s moko, ki jo je med vojske povsod manjkalo, je lažje, kakor pa je bilo takrat moko preskbovati. Volilci, ogledite si natančno obe listi; na eni listi so v velikem številu zastopani možje, ki jih ni videti nikdar v cerkvi, pač pa tem večkrat v gostilni.

SODRAŽICA.

Znani agitator novopečene »katoliške« kmetске stranke je na svojem agitacijskem potovanju tudi izustil besede, da se je ta stranka porodila iz SLS. Brzo je pristavila neka pametna gospodinja: »Z liberalno se bo pa poročila.« Poštene besede, saj je liberalizem vanjo tako zaljubljen, da je izdal parolo, da smejo njegovi dvomljivi pristaši poljubno voliti demokratsko ali »katoliško« — kmetске, vsak pa proti SLS. Zato tudi za svojo stranko demokrati ne agitirajo veliko, ker vedo, da imajo kar imajo. Vsi pa so na delu za svojo »katoliško« nesto. Tudi župana pravijo, da bodo volili iz te stranke, ker se s svojim ne upajo prodreti. Družji jih zares prisrčna vez. Ustanovnik nove stranke je bil spčetka namenjen za demokratsko, sedaj Gospodarsko kandidatno listo. Ker so ga pa demokrati gospodje precej nizko postavili, in sebi prihranili sigurno mesto, je podpis odklonil in skopal svojo listo, na kateri pa, kakor vsa znamenja kažejo, tudi ne bo izvoljen. Godi se mu s volivci, kakor s čmrlji v jeseni, katerih je vsak dan manj v gnezdu. Veliko pregledavo mu dela tudi to, da mora dan na dan iskati novih kandidatov, ker vsi prvotno podpisani prekljujejo svoje podpise. Mislili so namreč, da so podpisali listo SLS. Saj so jim kazali celo prazen predpis, kamor se bo podpisal tudi gospod župnik, ki pa o celem zahrbtnem rovarstvu gotovo ni nič vedel. Onim, ki podpise prekljujejo, prete z visoko denarno kaznijo. Pri agitaciji tudi trdijo, da župan, ki bo izvoljen iz odbornikov SLS, ne bo potrjen in da bo zopet vpostavljen gerentstvo. Veliko zaslabo imajo, kakor bahaje, v Kočevju. Vendar upamo, da so visoki gospodje v Kočevju nekoliko bolj pametni. Dasi se nam je torej boriti na dve strani: zoper demokrate in »katoliško« kmete, vendar upamo, da oboje porazimo, če bomo storili vsak svojo dolžnost. Zato vsi na delo za zmago SLS!

IZ RIBNIŠKE OKOLICE.

Zanimivo sem poslušal svojega nekdanjega prijatelja, kakšna čast je doletela dne 10. aprila moše iz vasi Keta, občine Jurjevica. Tisto nedeljo jih je namreč obiskal starodavni »liberalni« Zagni Johan z veliko agitacijsko vneto, za gospodarsko stranko. Zalibog, ako bi bilo kaj dosti takih gospodarjev, kakor je ravno Zagni Johan, bi bili že zdavnaj vsi posetniki občine Jurjevica prišli na be-raško palico. Dragi Johan — ali se ne sramuješ še od predvojnega časa, ali ne veš več, da smo ti morali vzeti županstvo iz rok? Ali veš iz kakšnih ozirov? No, mogoče si v vojnem času malo okrelval s svojim žepom. — Razočaran sem pa bil, ko sem zaslišal o njegovih pristaših. Sicer sem vedel, da se nahaja v vasi Kotu nekaj komunistov in neki socialdemokrat, ki pa še do danes ne vedo, kaj je liberalizem in kaj pomeni komunizem. Dobro je je pogodil kandidat gospodarske stranke, Anton Mihelič, po domače Konikar, ko se je izrazil priče vseh mož: »To je gospodarska stranka, in ta stranka mora zagovarjati in ščititi veletrgovce.« Gotovo se je utrnula solza njegovemu bratu Janezu Miheliču, na kandidatno listo, na katero se je z veliko vneto podpisal. Opozarjam pa vse, kateri imate še kolikšnja ljubezni do domovine in svojih otrok, da Zagnemu Johanu in njegovim pristašem ne hodite na lim!

NOVA STRANKA V SODRAŽICI.

Noši veljaki Maršič, Stupica, Cvar, Kos in Primož Belaj so ustanovili za občinske volitve svojo stranko, da bi si zagotovili mandate v občinski odbor in potem s pomočjo liberalcev vladali z vso grozoto nad SLS. Upamo da bodo temeljito pogoreli. Saj je vse obsodbe vredno, da ustanavljajo svojo stranko, ker bi vendar

pri svoji »zavednosti« morali vedeti, da gre pri teh volitvah za to, da Slovenija pokaže, da je ogromna večina občin v taboru SLS in da so Slovenci proti belgrajskemu centralizmu. Osobe županskih kandidatov so postranska stvar. Čujemo, da se je že nekaj mož odpovedalo njihovi kandidatni listi, ker so podpisali v zmoti, češ da so prav storili, ker nosi ta stranka odlično ime katoliške kmetске stranke. Zavedne volivce pa pozivljamo, da gredo vsi v boj zoper to nepotrebno stranko.

IZ DOLA PRI LJUBLJANI.

»Domoljub« je pomotoma poročal o nasilju stanovjske komisije nasproti izobraževalnemu društvu v Dolu pri Ljubljani — zgo-dilo se je to v Dolu pri Hrastniku. — Dopisnik »Domovine« je to napako že popravil s par debelimi lažmi. Naše izobraževalno društvo, v katerem se po dopisnikovi trditvi še vedno vzgajajo protidržavni elementi, mu resno svetuje, naj napravi temu konec in naj krivce naznani, da se kaznujejo, saj vsi močno želimo, da bi v državi kmalu zavladale boljše razmere. Na kakšen način smo s tem, ker smo odpovedali stanovanje v društvu eni stranki, hoteli uničiti gasilno društvo, naj pa pojasni dopisnik »Domovine«, kateri se tako dobro razume na vse, tudi na protiverske elemente. — Še to naj povemo, da si hoče v Dolu naš šolski voditelj na vsak način priboriti lavoriko na kulturnoobjemnem polju. Šolski mladini namerava z najstrožimi kaznimi zabraniti vsak dostop do kakega pouka in vzgoje v katol. organizacijah. Poslali smo protest na okrajni šolski svet. Nasilja g. nadučitelja ne bomo prenašali.

ŠTEPANJA VAS — HRUŠICA — SOSTRO.

Občnske volitve so pred durmi. SLS stoji s Kmetsko in Delavsko zvezo dobro pripravljena za torek 3. maja, svesta si svoje zmage. Nasprotniki, ki so pobrali vse, da so mogli s težavo sestaviti svoje kandidatne liste, žalostno gledajo na svoje redke vrste. Liberalizem, ki vsak letni čas premenjuje svojo obleko je tudi pri nas sedaj na pomlad slekel svoj »samostojni« plašč. Menda se ga je jel sramovati celo v domači občini, odkar je slovensko ljudstvo prodal belgrajskemu centralizmu. Zato se je »Samostojna« prelevila v »Gospodarsko«. Pač radovedni smo, kakšne bodo tiste gospodarske dobrote, ki jih bo delila občini stranka petorice štepanjskih birtov. Menda take, kakor nam jih deli sedaj iz Belgrada. — Grozno razočaranje doživlja druga stranka generala gostilničarja Fr. Korbarja. Skozi 19 let je ta mož županoval kot neomejen gospodar v občini. Nikomur ni dal vpogleda v svoje delo, nikomur dostopa do računov. Pa saj računov od svojega hiševanja tudi polagal ni, ker si ni mogel misliti, da bi kdaj moral zapustiti županski stolček. SLS je sama razkrinkala njegovo šušmarstvo in dosegla, da je bil odstavljen. Ko se je pred volitvami povsod odkrivala zanikarnost njegovega obč. gospodarjenja so se pač pametni ljudje začudili, kako more še upati na zaupanje ljudstva mož, ki mu je zapravil toliko tisočev premoženja, pustil občini nered v vseh rečeh, računa od 15 let nobenega, tako da je bil po neumornem trudu gerenta prisiljen občinski blagajni dosedaj vrniti že 19.000 K. Pa morda sledi še kak tisočak? Njegova drznost, da si je vkljub temu postavil na kandidatni listi svoje ime na prvo mesto, se je zdela tudi oblastem prevelika. Dne 22. t. m. je bilo njegovo ime črtano in mu s tem vzeto vsako upanje na izvolitev. Armada, ki jo je za njim prevzel po duhu mu sorodni Rifeli, je v razsulu. Kaj pa poretjejo k temu sedanji liberalci v prenovljeni »gospodarski obleki«? Njih list »Jutro« z dne 21. t. m. piše: »Vestnost gerentova je privedla od tega, da so dokazali Korbarju, da je občinska izplačila po dvakrat zaračunaval in da je predložil pobotnice za večje zneske, kot jih je izplačal.« Res je to. Toda ali pa veste vi pisci »Jutra« in vi moške od gospodarske stranke, kdo je ta gerent, ki ga celo vaše časopisje imenuje vestnega. Ali ni odločen pristaš SLS in tudi sedaj kandidat Kmetске zveze. Vprašamo, ali bi bil kateri izmed vas s tako odločnim nastopom pripravil občini toliko tisočakov, ki bi bili sicer vsled

Korbarjevega šušmarstva za vedno izgubljen. Vemo, katerim možem naj zaupamo tudi v bodoče. Možje, volivci! V nedeljo, 1. maja pov. vas vabi Kmetška in Delavska zveza na shod v »Naš dom« v Hrušici. Pridite, da bo naša zmagla tem popolnejša!

NOVO MESTO.

Zadnji »Domoljub« je prinesel iz Šmihela članek, ki mora vakega kolikšaj moralno-mislečega človeka dirliti. Po poročilu dopisnika je samostojnej Marolt svojo vlogo v kaplarni izborno rešil. Bog ve, kaj so rekli na to zastavonoše tukajšnjih samostojnežev, kakor so Ayvec, Skalicky in drugi? Gotovo so izrekli svojemu kolegu zahvalo, da je doprinesel tako junaštvo. Pa ne bodi radoveden, dragi bralec, kaka je zaslužena medalja, saj vemo vsi že dolgo, da samostojni novomeške okolice s pretepanjem in napadanjem rešujejo Staro pravdo. Pa le rešujte jo, pa ne pozabite, da bo prej Krka tekla nazaj iz Save, preden boste to dosegli z nasiljem. S tem si delate izborna agitacijo za občnske volitve. Le divjajte, le terorizirajte, saj ni več daleč čas, ko se bo vil iz vaše trdnjave Šmihela med turbnim Miserere spreved samostojne lažistranke. Za krsto bodo stopali naseljenci Grma in spremili svoj zaklad do groba — do Krke, kjer usmiljeni valovi njihovo stranko. — Volivci Šmihel-stopiške občine, mi pa poskrbimo, da bo pogreb samostojne dne 7. maja kar najbolj veličasten in vrzimo krogličo v skrinjico Slovenske Ljudske Stranke, ki bo v naši občini prva! Dolenjski popotnik.

MOŠNJE.

V pojasnilo pred volitvami: Pri nas so tri stranke. Samostojni zbirajo zadnje ostanke in glavarstvo jim je menda listo vrnilo. Ljudje opozarjajo njih laž in zato jih zapuščajo. Da se pa rešijo te samostojne razvaline, je ustanovil naš nadučitelj novo stranko, v katero je vzel vse od najstrupenejšega samostojneža do zadnjega komunista. Seveda mošenjski omahljivci kar dero za njim, posebno ko jim je že obljubil vsakemu parcelo v grofiji, sebi in so sedom bo razdelil tudi farovško posestvo. Našim ljudem se priljuje, češ: saj bomo mi z vami glasovali. Nadučitelj je bil že v vseh strankah. Ko je prišel v Mošnjce, je bil Slomškar in hud klerikalec. Takrat je delal in pisal strašne obljube našim možem, kar smo mu res verjeli. Sedaj je pa prestopil. Pri volitvah pa misli splezati za prvega svetovalca v občini in končno — do župana. Znano je, kaj je štupica počel v Dražgošah proti g. župniku. On je in ostane liberalci in s tem nasprotnik našim možem in SLS. — Naša stranka si je pa izbrala kandidate, katerih imena dajejo zagotovilo, da bodo delali v korist občine in pomedli s koritarstvom nadučitelja. Toliko, da se poznamo.

GABROVEC PRI METLIKI.

Dolgo zaželjeni dež je vendar prišel. A ne kakor smo ga pričakovali, temveč s snegom. Sedaj bo najbrže vse, kar je v najlepšem cvetju, pozoble. Pri nas Samostojna umira. Oni, ki so bili prej vneti pristaši SKS, so sedaj spregledali, kako so jih na lim speljali. V naši občini Lokvica smo postavili kandidatno listo SLS. Par samostojnih mošiceljnov je skušale sestaviti svojo listo — pa jim ni šlo. — Dne 18. aprila t. l. so je poročil naš vrli pristaš Jos. Kastelic z Marijo Zlogar. Obilo sreče novemu paru!

BOHINJSKA BISTRICA.

Odkar nam v župni cerkvi pojejo novi zvonovi, katere smo o Veliki noči dobili iz jeseniške tovarne, čutimo vsi verni farani veliko zadoščenje, saj je bilo treba precej korajže in odločnosti, da smo zvonove tako hitro dobili. Zato bomo zmiraj ostali hvaležni možem, oziroma ženam, kateri so nam s svojo odločnostjo omogočili zvonove. Tudi pri podružnici sv. Antona na Nem. Rovtu so istočasno dobili nove zvonove, kar je začasno najmanj poštvalnim možem. Novi zvonovi nas s svojim lepo ubranim zvonjenjem kličejo k miru in ljubezni. Po naši včasih tako mirni dolini se razširja boj. Naše ljudstvo mora pred peščico zagriženih nasprotnikov braniti najsvetejšo zapuščino svojih očetov. Ti brezverski bahalci bi najraje videli, da bi bile naše cerkve oropane kakor mohamedanske

možeje. Naše verno ljudstvo pa naj bi bilo preganjano kakor nekdanja macedonska raja v rokah Turkov. Občinske volitve obetajo precej hud voliven boj. Toda naš Bohinj bo gotovo sijajno pokazal, da je še zmiraj trdnjava krščanske misli in ideje. Nasprotniki vpiljejo po gostilnah o domnevnih svojih večinah. Ko pa prikorakajo naši možje na volišče, pa stzejo skupaj. Tako je bilo pri obdružbenem zboru Kmetijske podružnice, kamor so do zadnjega pristala vse prignali, naših ljudi je pa skoro polovico ostalo doma, pa so pristajši centralizma in agenti kapitalizma vseeno pogoreli. Zatorej Bohinjec, ne na lim ljudem, ki imajo večino samo po gostilnah in pred sedišči, pač pa odločno na plan, ko vas 3. maja pokliče volivna dolžnost na volišče, kjer boste izročili gospodarstvo občine v roke poštenih mož. Bohinjec! Pazite posebno na to, da je škrinjica Slovenske ljudske stranke za občinske volitve na Boh. Bistri NA DRUGEM MESTU. — Samostojneži, liberalna stranka in narodni socialisti, vse tri kapitalistične stranke so se združile v boju proti domači Slovenski ljudski stranki, pod imenom »Združena gospodarska stranka«, ker si ne upajo več s pravim imenom na dan. Zavedni Bohinjeci! Ne pustite se varati! S kroglicami obsodite na dan volitev izdajalske stranke, ki prihajo sedaj k Vam pod lažnjivim imenom.

BREZNICA.

Za občinske volitve vzelo Kmetijska zveza svojo lastno kandidatno listo, drugo pa združeni liberalci in samostojni kmetje. »Glihva vkup štrihla« so rekli stari ljudje. Komunisti niso postavili lastne liste. Sedaj se pa hvali Medved iz Hraša, da bo na Breznici zmagala samostojna stranka, ker bodo vsi komunisti šli s njo. Obljubljajo jim res za njih glasove neizmerno dobrot. Samo to je nerodno, ker imajo doli v Belgradu in Ljubljani slabostojni liberalci že mesece in mesece vsi vlade v rokah in dele, posebno komunistom, toliko dobrot, da nekateri ne upajo biti več komunisti, drugi pa pravijo, da je bilo stokrat boljše takrat, ko je bil Korošec minister, tretji pa zahtevajo: »Če naši v Belgradu s »klerikalci« drže, moramo tudi mi doma, ali pa tiho bodimo. Če ti centralistični liberalci in samostojneži zmagajo, bodo župana naredili za »biričac«, ki nas (komuniste) bodo morali kar podušiti.« Ne bo morda napačno, če gre enkrat Medved malo v vas k svojemu stricu, ki je Breznicanom tako vneto ubijal pregovor: »Ne pijte za medvedovo kožo, dokler je medved še v brlogu.«

RAKA.

Po razglasu okrajnega glavarstva bi se imele vršiti pri nas občinske volitve 4. maja. Ker je pa ravno ta dan semenj v Krškem, so iste preložene na dan 12. maja. — Častno diplomo si bo gotovo zaslužil Lojze, ker se toliko trudi pred vsakimi volitvami. Pa Varškov ata bodo menda tudi kaj deležni, oni pa kar med sv. mašo pred cerkvijo razkladajo svojo samostojnost in na ta način volivce begajo. Na svojo kandidatno listo so spravili vse, kar je veri najbolj sovrašnega, tudi imajo kar tri birtne. Znak, da je treba ljubezen do kmeta zalivati. — Na dan 12. maja moramo s temi ljudmi temeljito obračunati. Pridite torej vsi, ki Vam je blagor ljudstva in cele občine pri srcu, da bomo strli to liberalno samopašnost. Ni čudno, da so nekateri tako podivjani, ker so liberalci naročili kar cele kupe »Domovinec« na posameznike, v svoji nevednosti pa vsem tem lažem verjamejo. Spreglejte torej, kam pelje svobodomiselstvo.

LITJA.

Združeni litijski liberalci zelo gorečo priporočajo svojo listo. Pišejo pisma — piti se dobi veliko lažje, kakor se je včasih in mogočni gospodje, ki se sicer precej zavedajo, da imajo pod palecem, so klanjajo in prijazno smehljajo ljudem, ki jih drugače skoro pogledali niso. Eden od teh presrečnih je rekel, da bi bilo v Litiji zelo prijetno, če bi bile vsaj vsak mesec občinske volitve. Toda ljudje so pametni. Vede kaj delajo stranke, ki se ponujajo s tako ljubeznijo v Belgradu. In kateri še ne vedo, naj bo povedano, da se tu ne gre toliko za osebe na listi, ampak za stranko, za katero glasujete. Če boste volili listo liberalcev, boste pokazali, da ste zadovoljni s tem, kar uganjajo z vami samostojni-demokratje v Belgradu z davki, centralizmom in vsemi lepimi darovi, ki jih imajo še pripravljene za kmeta in delavca. Če hočete proti temu protestirati, volite listo Slovenske ljudske stranke.

VOLČJI POTOK.

Župan v Volčjem potoku, ki je bil poglavar samostojnih kmetov v kamniškem okraju, in ki je hodil na shode po vsej Sloveniji, zlasti pa po kamniškem okraju, niti v lastni občini ni mogel postaviti slabostojne kandidatne liste; propadel je, ker se je v njegovi občini postavila samo kandidatna lista Slovenske ljudske stranke in je občina najhujšega in najbolj surovega agitatorja in župana prešla brez volitev v tabor SLS. Možeje in fantje občine Volčji potok so res pošteni katoliški možje, le njih župan je v svet razkričaval, da so samostojni kmetje, da ne marajo farske komande, da so vsi na njegovi strani. Ko se pa ti možje in fantje prišli do besede, so pa rekli tako, da Očepek nam nič več županil ne bo. Ljudje pa pravijo, da župan že šest let ni sam kidal gnoja kot so ga sedaj videli in pravijo, da je najbrže prišel do prepričanja, da je tisti kmet najbolj samostojen, ki dela in se doma drži, kot pa tisti, ki vedno okrog Kruševca nekaj išče in prosil ljudi, da mu menice podpisujejo. To bo tudi najbrže res.

CERKLJE PRI KRŠKEM.

Volivci občine Cerklje, glejte koga bode volili. Sedaj so kandidatne liste na občinski deski prilepjene. Dobro jih preštudirajte. Naša, to je lista Slovenske ljudske stranke nosi imena naših zavednih in krščanskih mož, dočim nosi kandidatna lista nasprotnikov imena kandidatov iz raznih strank: so liberalci, samostojni, socialni demokratje in komunisti, vsi na eni listi. Ne pustimo jim niti enega mesta v občinskem odboru. Zlasti se nam obeta jako dobro, ako bode centralist g. Ivan Vahič, trgovec z piskri in drugo lončevino, sa župana. Občinski svetovalci hočejo biti tile: Janex Savar, komunist, Rečja vas; Ilc Franc, krojač, soc. demokrat, Zupečavas; Jože Butara, sin Lojzeta Drejčevca, Gorice; Zorko iz Dol. Skopje, ki je hodil rekvirirat po naših poslopih žito, krompir, krmo l. t. d. Ali je tak za nas? Ne! Klošin iz Gorice in še nekaj drugih je zraven, ki niso vredni, da bi kaj pisal o njih. Zraven je tudi nekaj poštenih možakarjev, ki pa ne bodo prišli do odborniškega mesta, ker so preveč na koncu. Vendar se pa naj sramujejo tisti, ki so imenovani pošteni, da so dali svoj podpis stranki, ki je prodala slovenskega kmeta centralizmu. Vprašamo vas, tiste možje, ki verujete Vahičevemu Hanzi, kaj vam bo Hanzi preskrbel pri občini? Nove davke in slabe posledice. V boj za skupno korist, v boj za samostojno občino, proč s centralizmom! Vrzimo vsi brez izjeme kroglice v škrinjico Slovenske ljudske stranke ali Kmetijske zveze. Bog živi! Kmet iz cerkljanske občine.

ŽUZEMBERK.

Žuzemberčani pravijo, da se žuzemberski jugoslovanski »demokratski« frakariji z notarjem in davkarjem — gerentom zadnje čase kisljo drže. Mislili so, da bo ljudstvo nasedlo njihovim mahinacijam, križanju in rovarjenju, pa jih je krepko spodneslo. Oni, ki vpiljejo o evaduhih, propalcah, iskoriščevalcih, denunciantih so se popraskali, ko smo mi malo potipali na njihove drešne duše. Najbolj so ga pa polomili, ko so imenovali za gerenta splošno neprijubljenež in zasovraženega davkarja Kerca. Žuzemberski liberalci so se šele sedaj spomnili, da imajo žuzemberski kmetje in kmetice in obrtniki tudi spomin. O da, mi se še dobro spominjamo, kako so milostljivi gospod Kerca delali z revnimi vdovami pri razdeljevanju podpor. Če revica sama ni dala za Rdeč križ, je bilo pa kar utrgamo. Spominjamo se še prav dobro, da je bil g. Kerca eden najsilnejših agitatorjev za vojna posojila. Marakatera težka, težka grožnja je padla — in tega se danes še spominjamo, saj ni še tako dolgo. Tedaj so nas gospod Kerca odirali in obdelavali tako kakor je bilo prav avstrijskim cesarskim oblastnikom, sedaj nas pa Lože tako, kakor je prav »jugoslovanskim« liberalnim biričem. V Avstriji si je priboril cesarski Eritec, v Jugoslaviji se peha pa za liberalna korita. Eno teh korit je županski stolček. E pa ne gre kar tako. Takoj se nas ogtasi sto, ta nam županil ne bo. — Človek, ki je svojega gospodarja pretepel do krvi, ki lomi svojim tovarišem rebra in noge, ki nas je zatiral zato, da je sam do križa prišel — tak nebedogatreba — ne bo naš župan. Liberalnim mogotcem v Ljubljani pa povemo: Cim bolj nas napadate, tem močnejši smo. To bodo pokazale prihodnje volitve. Denuncijante, katere iščete med nami, pa imate med seboj. In teh je več kot preveč. Saj so znani vsej jugoslovanski javnosti.

IZ SKOFJELOSKE OKOLICE.

Pred dobrim letom so ustanovili »Samostojni« na postaji Skofja Loka podružnico »Ekonom«. Obljubljali so razne dobrote članom. Z lažmi so jih res precej vlovili. Potem so jim začeli vsiljevati še »Kmetijski« listo, češ to je časopis za kmeta.

Kmalu so pa kmetje spoznali, da so bili varani. Pri »Ekonomu« se je dobilo zelo malo. »skoraj zastoni« na ničesar, kakor so obljubljali. Kmetijski list je pa postal tudi suho prazen brez vsebine, zato ga ob novem letu mnogi niso več naročili. Ali gorje! Upravništvo je poslalo imena teh grešnikov podružnici »Ekonom«. Od tam so jih pa politični pridaniči raznesli do vseh. To je bilo potem prigovarjanja, upitja in zmerjanja. Nekateri omahljivi možje so se res zbal teča in so ga s studom v srcu zopet naročili. Brali ga bodo pa najbrže malo. Možeje, ne pustite se strahovati ljudem, ki so z vašo pomočjo obogateli in delajte po svojem notranjem prepričanju.

RIBNICA.

Volitve. SLS ima prvo škrinjico. Lista je skrbno sestavljena, zastopani so vsi stanovi gruntarji, kazižari in obrtniki. Nasprotniki so se znašli v lepem obsevu: JDS, NSS, SKS in JSDS, seveda te poslednje tako, da izvolitvi ne bodo; posebno SKS in JDS, saj je celo tisti niso volili, ki so si pri zadnjih volitvah škrinjico »vahtali«. SLS gre pogumno v boj! Možeje, naj vas ne motijo malenkostni osebni oziri. Za stranko gre! — Kakor slišimo. Pripravljajo naši Orli nekaj posebnega za 1. maj. Neko »akademijo« ali kaf. Pa Orlice iz Lašja tudi priletijo, če prav slišimo. Bomo šli pogledat!

KAMNIK.

Tudi mestno občino kamniško so osrečile 4 kandidatne liste, med katerimi največ smeha vzbujata Cerar-Mehtigova takozvana »drvarska stranka«, katera ponuja razdelitev »Kamniške Bistrice« med svoje volivce, na kar pa niti Cerar niti Mehtig sama ne verujeta. No, SLS radi privlačnosti Mehtigove osebnosti se nima bati kake izgube na svojih poštenih somišljenikih, še manj pa radi vibravega kavarnarja Ceraria, kateri obrača svoje prepričanje kot ruski mužik svoj kozo. Tisti pa, ki bi se vendar le vsedli na Cerar-Mehtigova negoriliva drva se bodo prav kmalu prepričali, da je to navadna farbarija nezavednih ljudi. Cerar je itak v odvisni službi Karbetovi in kolikor kalinov bo Cerar-Mehtig na svoja drva vlovil, bo prav vse Karba pobasal v svojo stranko kapitalistov in izogibovalcev davčnih bremen.

Zalostno je dovolj, da ni prodrla akcija Iv. Pollaka, kateri je hotel napraviti spravo med vsemi stanovi v občini, temu kriv seveda je bil drvar Cerar, ki je kar 7 mandatov za »Samostojno Kmetijsko stranko« zahteval tako tudi njegov drug škof. Ko se ima to ni posrečilo, je Cerar postal nosilec »drvarske liste«, škof pa kandidat JDSariev.

SLS pa stoji na stališču, da se že socializirani gozdovi meščanske korporacije ne dajo več razdeljevati, pač pa zahtevamo, da vodstvo Meščanske korporacije ne prodaja odvisnih drv in hlodov na favnih dražbah tujim trgovcem, pač pa naj bi bila toliko kulantna, da vse to odda po nabavnih cenah mestnim revnim občanom, le je bi ti ne hoteli prevzeti, naj se prodaj na dražbo. Tudi to se ne sme več zgoditi, da bi uprava Meščanske korporacije navijala ceno drvam na ta način, da jih od tistih korporacijskih upravičencev, kateri zase toliko drv ne potrebujejo, kolikor imajo nakazanih, ista nazaj kupuje po znatno višjih cenah, kakor jih upravičencev pristaje Slovenske ljudske stranke, ki so pripravljene, da se korporacijske pravice primerno raztegnejo tudi na danes še neupravičene korporacijske člane, hišne posestnike v mestni občini kamniški, to se bo pa seveda zgodilo brez Cerar-Mehtigove agitacije ali pa tudi po njej ne.

Somišljeniki SLS. Vi ste trdni kot skala! Kar pa je omahljivcev in neznačajnežev ali kakih koristolovcev — bodo pa padli Mehtigu v naročje ker taki itak ne spadajo v SLS. Vi vsi, ki ste pa trdni, boste pa 3. maja spustili kroglico v tretjo škatlo, kot ste to zadnjič storili.

Kdor je mož, bo mož tudi ostal, če se mu še tako lepi in zlati gradovi obetajo. Kdor pa je baba, naj pa le gre k Mehtliću, saj on ni izbirčec.

SV. JURIJ POD KUMOM.

V občini Sv. Jurij pod Kumom ne bode treba občinskih volitev, ker je postavljena le lista SLS. Komunisti kateri so tri zadnji drži zbor, volitvi dobili od 323 oddanih 94 glasov, se sedaj niso več oglašali, spoznavajo drug za drugim, da niso na pravem potu in se vračajo v tabor SLS. Še krajiši življenje pa je imela tukaj SKS katera je že popolnoma izumrla. — Pač slaba roba, ki ne gre v denar.

SKOCIJAN PRI MOKRONOGU.

»Tudi v Skocijanu se danes tako smo veseli zaključili 10. aprila t. l. Po jutranji sveti maši smo imeli namreč javen političen shod, ki se je prav dobro obnesel. Pri tej priliki so se pač lahko tudi nasprotniki prepričali, katera stranka dela res za blagor ljudstva. Ta dan pa smo imeli priliko tudi občudovati odločnost toliko dobrih mož, žena, fantov in deklet. Tako je potrebno! Popoldno pa so nas razveselili fantje z lepo prireditvijo: petjem in igre »Reposvečev, Udeležba je bila nepričakovano velika. Fantje, le pogumno po tej poti naprej! — A tudi dekleta ne marajo zaostati. 1. maja uprišore igre »Dvo materic.

ST. PETER PRI NOVEM MESTU.

Med mnogimi drugimi lažmi trosijo naši samostojni zadnji čas po fari okrog tudi to laž, da so pristali »Kmetске zvezce »zakrivilo obilne nepotrebe stroške zaradi popravil pri šoli in radi razširjanja šole. Nismo mislili o tej zadevi javno govoriti. Teda, ker samostojni lažnjivo izvijajo, povemo na ves glas: samostojni so bili, ki so naše šolske poslopje javno sramotili in zakrivilo, da ima sedaj občina s šolo več stroškov in šolski pouk pomnežen. Dokazimo. Čujtet Leta 1919, so poslali samostojni na neko visoko oblast spomenico, v kateri na nečuten način sramoté domačo šolo in krajni šolski svet v St. Petru. Med drugim pravijo tudi to: »Razmere na šentpeterski šoli so najgloblje obžalovanja vredne. Ze od leta 1910, se ni za popravilo šole nič storilo. Šolsko poslopje je v sila slabem in zanemarjenem stanju. Člani domačega šolskega sveta se niso za uspeh šole nič brigali, vsak poziv višjih oblasti so popolnoma prezirali... Šolsko poslopje se nakaja v obupnem stanju, pouk se ne vrši redno in razmere postajajo vedno slabše. Tako šole ni na celém Kranjskem... Da so razmere na tej šoli res neznošne, zanikarne, v dokaz tomu se navaja kot priča šolski vodja nadučitelj Keželj...« Tako in še grje so tožili na zgoraj našo šolo. Tista ovadba leži danes pri okrajnem sodišču v Novem mestu, njen prepis pa je na vpogled pri »Kmetiski zvezi v St. Petru. Ze leta 1919, se si bili torej roke podali samostojni in nadučitelj. Takrat še bolj na »krivaj, danes javno in očito, ko ne morejo več utajiti, da je njihov vodja »kmetek Keželj Ljudje pravijo: Gliba skup štrihaj! Zdaj šole vemo, zakaj bi radi samostojni spravili gospoda Keželja v občinski odbor... Pa težko, če jim bo staló.

SELCA.

Občinske volitve za selško občino bodo v soboto, 7. maja, zjutraj od osmih do petih popoldne. Volišče bo kakor zadnjič: v Selcih in na Čečnici. Skrinjica Slovenske Ljudske Stranke je prva. Zavedni možje in fantje, vsi volit, da bo naša zmagala tem silinejša.

MIRNA NA DOLENJSKEM.

Hudi bofi so pri nas za volitev. Dve kandidatni listi imamo, eno SLS in eno SKS (reci: Slovenskega kmeta smrti). Mi nismo imeli nobenih težav za sestavo naše liste SLS, vložena je bila naša druga izmed vseh v celém novomeškem glavarstvu. Huiša pa je predla našim nasprotnikom. Prav v zadnjem trenutku so lo oddali. Kakšna je? Samo Mirenec je 16, recí šestnaest — seveda samih kmetov, kot so n. pr. g. nadučitelj, g. Kenda, trije gospodje Kolenci, g. Kastelic, g. Ivan in Matija Marin, g. Fr. Peček, g. gostilničar Bulc, g. Strah, g. kovač Golob, g. Koračin, g. Andolišek, g. krojač Vidčaj. Vsi še enkrat tako velika bi morala biti Mirna kot je, da bi bilo to pravično in precej bolj neumni bi morali biti volilci iz drugih vasi, da bi jim bilo všeč to, da na listi za odbornike mirenški gospodje sebi odločijo sama dva mesta, češ, kmet naj bo vesel, da ga sploh

na gosposko listo zapišemo. Bogatin naj sedi na odličnem mestu, za uboga Lazaria je dovolj usmiljenja, če mu pustimo pobirati drobčine, ki padajo iz gosposke mize. Tako le, ljubi kmet in delavec, ki si se zapisal gospodom; očitno je, da te zapostavljajo, če se ne delaš naravnost norca iz tebe.

Še nekaj zanimivega! Ali že veste, kaj se vse spleta zaradi šole? Gosp. nadučitelj vaše otroke lepo uče kaditi, preklinjati, tudi za molitev jim dajejo lepe zlede in prav pridno jih vabijo k Sokolom. Imajo pa gospod tudi že lepe uspehe. Otroci pridno izpolnjujejo nauke, ki so jih prejeli z besedo in zledom. Le opazite otroke in glejte, kaj delajo, in poslušajte, kaj govoré.

Ker pa je za popola uspeh premalo samo pet učiteljskih moči in štirih razredov, mora priti še en učitelj in ustanoviti še en razred. Proti temu se je dosedani šolski svet vestno branil, zato ker se je bal, da bodo otroci pač pridobili na znanju v surovosti in hudobiji, ne pa v pravem znanju, in pa ker se je bal, da bi bilo ljudstvo udarjeno s pet za letnih 40.000 — štirideset tisoč kron, kar znaša letna plača enega učitelja ali učiteljice. A tak šolski svet ni za rabo, stran z njim, posebno pa še predsednik ni na svojem msetu, kar premalo skrbi za kurjavo v mirenški šoli takrat, ko drugod lahko poučujejo v nezakurjenih šolah. Dosedani predsednik je pač imel pred očmi to, da obvaruje občane previsokih šolskih doklad, ker šola že itak ogromno denarja požre; vedel je tudi, da če lahko poučuje v nezakurjenem razredu katehet krščanski nauk in takrat ne zebe otrok, da bi poučevalo tudi učitelstvo lahko. Ker je delal dosedani predsednik v prilog ljudstva, ne pa v prilog učiteljstva, zato proč z njim: na njegovo mesto pride g. Anton Kolenc in v odbor gospodje samo njegove vrste. Pripravite, ljudje, svoje žepé in globoko posegajte vanje, — na samo za šolo. Imate še premalo davkov, kaj?

In pa kako naša nasprotna stranka SKS (Slovenska kmetiska smrt) agitira zase. Farovž boste morali zidati in društveni dom, ako zmagá klerikalna stranka. To pač ni stvar občinskega odbora, pa naj bo tak ali tak. Da je farovž potreben, vidi vsakdo, prei ali slei bo moral biti zidan, zlasti ker se podira na več krajih, društvenih domov pa občina ne zida nikjer in ga bo najmanj na Mirni, le brez skrbi bodite. S takimi praznimi stvarmi bežajo nasprotniki ljudi. Pri zadnjih volitvah jih je večina ubogala g. Kolence, lepe profite imate od tega. Še zdaj jih ubogaite, imeli boste pa še lešje. Drugod ljudje sprejedaajo, zato zapuščaajo nasprotni tabor, žal jim ni.

Berite, premislite in preudarite, potem se pa odločite. Skrinjici bosta ob teh volitvah dve: naša je prva, gosposka in za kmeta smrt je druga.

LANCOVO.

Občinske volitve za lancovsko občino bodo na praznik Vnebohoda, dne 5. maja, v občinski pisarni. Slovenska Ljudska Stranka ima prvo skrinjico. Njen glavni kandidat je Valentin Dežman od vseh spoštovan tesarski mojster in kmetiski posestnik. Drugi kandidati so tako razdeljeni, da ima vsaka naimanjaša vas svoje zastopnike. Kaj pa naši liberalci? Ti se niso več upali nastopiti pod svojim prejšnjim imenom »samostojna kmetiska stranka«, ker so njeni poslanci v Belgradu glasovali zoper samostojnost Slovenije in podpirajo davke in draginjo — sedaj so oblekli naši liberalci nov evant, ki se mu pravi »napredna kmetijsko-delavska stranka«. Pa kaj pravi pregovor: volk ostane volk, čeprav se obleče v ovčjo kožo. Poznamo jih! In kako krivično so razdelili kandidate. Lipnica ima skoro vse, 23, ostalih 80 so pa Dorničevi ljudje iz Lancovega. In kdo so vsi ti ljudje: dva sta bila sodniško kaznovana radi tatvine, drugi radi pretepotov, nemu je sodnja potrdila naslov golful. To bi bili res zledni občinski možje. Bog ne daj! Da se to ne zgodi, oddajte vsi zavedni možje in fantje svoj glas Ljudski stranki in prvo skrinjico. V občinski odbor samo neoporečne možje!

IZ LITIJSKE OBČINE.

Naše litijske liberalne in »samostojne« kmete še danes peče njih poraz pri zadnjih državnozbornskih volitvah, kjer je naša SLS do-

bila večino proti vsem potem nasprotnim strankam. Zato pa hočejo pri sedanjih občinskih volitvah ta poraz poravnati, valed čas, so že cel mesec spravljali in zbirali svoje kandididate skupa. Kadar se gre proti naši SLS, je tem ljudem vsak dobrodošel, še z samim hudicem bi se zvezali proti nam, če bi jim pomagalo. Poiskali so torej naše komuniste, ter tako hoteli z združeno močjo »premagati« to preklicano »farsko dekanovo stranko«. Ker pa je med komunisti še vedno nekaj poštenih ljudi, ki se nečejo družiti z izkoriščevalci ljudstva so končno odvedniali to »zvezo« ter tako naše litijske »napredniake« ustili na cedilo.

Zanimivo in obenem smešno je bilo videti te litijske purgarie, kako so se potem med seboj prepirali, kdo da bode med prvimi na kandidatni listi, kolikokrat so se med seboj spri, da so končno z veliko težavo ter z mnogimi litri vina spravili skupaj listo kandidatov, ki niso ponosno ime »združena gospodarska skupina«, kakšni gospodari so le ti kandidati omenim lepega trgovca in fabrikanta Kunstlerja, ki bi bil rad župan, pa sam ne ve, ali bi naj bil liberalec, ali pa samostojen kmet, ki je nositelj te liste. Poleg njega so na listi še njegov sin, dva njegova pomočnika in dva svaka — torej od ene same hiše kar šest kandidatov. Živijo žlahta, Da seveda dveh Laiovicev ne sme manjkati, je razumljivo, saj se ravno le ti najbolj pehaajo v Litiiji za propadajočo liberalno-samostojno bankirsko-centralistično stranko, pa že vedo zakaj. Poleg 25 Litiijanov so ušli tudi sedem okoličanov, da so se na to listo podpisali — seveda so jih postavili na zadnja mesta, da ne pridejo v odbor. V osredje so postavili le kmeta »Božiča« iz Grad. Lazor in lesnega prekupca Primca iz Brega, da bi na ta dva moža ušli kmetke glasove. Da pri teh »združenih gospodarih« kričavega mešetaria in mlinarja Stareta iz Sevska ne sme manjkati, se samo ob sebi razume. Izmed 32 kandidatov te nasprotne liste, sta le »dva« prava kmeta, drugi so lesni prekupci, birtji, uradniki, obrtniki, mešetari in nekaj delavcev — Sokolov.

Na listi naše SLS pa je od 32 kandidatov 28 kmetov, le 4 pripadajo drugim stanovom. Na naši listi so zastopane vse vasi v občini, medtem ko imajo v nasprotni listi zastopstvo le Litiija ter Breg in Grad-Laze. Vasi Poštenj, Jablanca, Jabl. Laze, Gradiše, Bukovica, Zelenc pa nimajo niti enega zastopnika v listi. Sedaj pa volivci pomislite, ako bi zmagali ti Laiovc in Kunstlerji, v kakšne roke bi prišlo naše občinsko gospodarstvo in premoženje. Kakšni pa so bili dosedani »liberalni« župan, Mešek, Damian in Slanc? Ali so za občinski blagor sploh kdaj kaj storili. Pogledite si pa našega žal prerano umrlega župana O. Brica, koliko dobrega in koristnega je v kratki dobi svoiega županovanja za našo litijsko občino storil... Vsem nam mora biti on še v živem spominu. In sedanjí naš župan Zaman, ali se ni vedno vlekel za pravice tlačenihi?

Zato pa možje volilci, ki vam je pošteno in pravično občinsko gospodarstvo res pri srcu, ki hočete, da ljudstvo res samo gospodarji v občini, pridite 3. maja vsi na volišče ter vrzite krodilico v prvo skrinjico, ki je naše stranke in vam priporoča take može za zastopnike, v katere morate imeti zaupanje, ter pomedité z lažidemokratsko-samostojno kmetijsko stranko. Dolžnost vsakega naših mož je, da izvrši svojo državljansko dolžnost, da gre voliti, da s tem pomaga naši SLS, ki se bojuje za pravice ljudstva do silaine zmagé v Litiiji.

HORJUL.

Samostojneži agitirajo proti naši stranki, češ da bo novi občinski odbor zgradil Orlom dom za 300.000 kron. Opozariamo naše volivce, da vsakega lažnika, ki trosi to vest, opozorijo, da bo imel opravka s sodiščem. Seveda potem se pa vsak lažnik izgovarja kakor Franec Muha, ki je v pravdi poslanca Stanovnika proti Kmetijskemu listu izpovedal pred sodiščem, da noče pričati, ker se bofi, da bi si nakopal preveliko sramoto in škodo. — Tako smo vsaj izvedeli, kje je studenec nesramnih napadov na našega poslanca. Drugič pa bo Muha lahko povedal, kdo je ponaredil podpis se na listi SKS.

Z JEZICE.

V naši občini imamo tri kandidatne liste za volitev v občinski odbor. Prva je lista Samostojnih, druga Slovenske ljudske stranke in tretja »Kmečke delavske zveze«. »Kmetijski list«, glasilo samostojnih kmetov s dne 21. aprila t. l., št. 16 in komunistov ter s njimi združenih socialistov, srečno sestavljeni. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da so v kandidatni listi takeimenovane »Kmečke delavske zveze« združeni naši komunisti, demokrati, narodni socialisti in soc. demokrati, ki so pri zadnjih volitvah imeli svoje 4 škrinjice. Pa naj reče kdo, da to ni »kmečkak« delavska zveza! Vsi ti so se združili v »Kmečko«, ker menijo, da bo to ime vleklo in da bo ta setev obrodila klasje. Prijatelji, motite se! Ne bomo šli vam na lim, ker vas predobro poznamo. Pošteni volivci, poglejte samo predstavnike, ki bodo stali za škrinjicami, pa boste prav volili. Vemo, da bodo prišli na volišče prav vsi volivci nasprotnih strank, zato pa pridite tudi pristaši naše Slovenske ljudske stranke vsi do sadnega na volišče. Pokažimo, da je pri nas Slovenška ljudska stranka najmočnejša in da smo mi tisti, katerim gre vlada in glavna beseda v naši občini. Imaš tih škrinjic, ki bodo na volišču, bo »rednjac« naša. V to vrzite vsak svojo kroglico, to si dobro zapomnite. Nasvidenje na volišču, kjer naj se pokaže ali imajo samostojni res 80 odstotkov volivcev na svoji strani, kakor se bahato hvalijo vespovsod.

Volivci S. L. S.

Tedenske novice.

Politične.

p 270 občin, torej ena tretjina vseh slovenskih občin, ki bodo prihodnje dni volile, je prešlo brez volitev v roke Slov. ljudske stranke.

p Dr. Trumbić bivši minister za zunanje stvari tudi ni zadovoljen s centralizmom. Te dni je imel v zbornici govor in se zavzemal zato, da je treba s Hrvati in Slovenci najti sporazum. Vladne stranke, ki so z gotovostjo računale na Trumbića, je njegov govor silno poparil.

p Cvetke iz vrta centralizma. Ker ljubljanska vlada vsled centralizma ne bo imela več pravice reševati večjih prošelj in vlog, zato vsa velika ljubljanska podjetja prenašajo svoje sedeže v Belgrad, da bodo imela najvišjo upravno oblast pred nosom in bodo lahko sproti dregala za rešitev važnih prošelj in vlog. Tako se bo trboveljska premogokopna družba preselila v Belgrad, istotako Jadranska banka. Ker pa podjetje plačuje največji del davka tam, kjer ima sedež, bo Ljubljana izgubila s tem par milijonov doklad, Slovenija pa nekaj milijonov davka. Tako bo centralizem polagoma spravljal Slovenijo beraško palico.

p Povsod avtonomija. Na trgovskem shodu v Mariboru so dne 17. aprila zahtevali trgovci, da naj se ohrani trgovsko-obrtno zbornice, v katerih naj dobi trgovina, obrt in industrija svojo avtonomijo po panogah. Zanimivo je, da so za to avtonomijo glasovali tudi trgovci, ki so sicer debeli državni centralisti.

Domače novice.

d Žene in dekleta. Razširite to številko »Domoljuba« povsod, posebno jo dajte brati omahljivcem in nasprotnikom, da jo nekoliko prouče.

d Kaj podpirajo države? Vlada na Poljskem je dovolila tri milijarde izvanrednega kredita za povzdigo kmetijstva na Poljskem. (Tam nimajo Puclja za ministra!) V Jugoslaviji pa stoji v proračunu: podpore za gledališča v znesku 15 milijonov dinarjev (60 milijonov kron). Te podpore, ki se bode najbrže še prekoračila, bodo deležna samo večja gledališča, manjša gledališča po kmetih državi samo plačujejo vsake vrste voate od vstopnine.

d V Šmartnem in v Litiji bosta v nedeljo 1. maja politična shoda SLS. V Šmartnem zjutraj po sv. maši, v Litiji po 8. sv. maši. Poroča zastopnik Jugoslovanskega kluba.

d Železniško policijo uvedejo s 1. majem v celi državi (v Bosni jo že imajo). Glavna naloga te policije bo iskati špijone, izzivače in protidržavne elemente. Ali ni škoda denarja? Se vidi, da so na vladi policajdemokrati. Ljudje, pazite, kaj govorite v vlaku.

d Uradna modrost. Deželna vlada je izdala naredbo, da se Dobrnič ne sme več imenovati Dobrnič, temveč Dobrniče. Torej nam bodo gospodje centralisti celo ukazovali, kako moramo govoriti in kako ne smemo. Čuje se, da se pripravlja naredba, da se bodo vsem Slovincem pristigli jeziki na polovico in ušesa za polovico podaljšala. Nos se nam je ob groznom centralističnem gospodstvu že itak zantno podaljšal.

d Liberalno gospodarstvo. V ljubljanski zadrugi Samopomoč, kjer so gospodarili liberalci, se je goljufalo na debelo. Dva gospoda sta že po ključem. Če človek nima vere, nima vesti.

d Jekleni zvonovi. Gorenjcev, ki so bili nekaj žaljubeljni v svoje mogočne zvonove, se je lotila nervozna nestrpnost, da nemudoma hočejo slišati nove zvonove. Ker bronastih zvonov zaradi visokih cen ne morejo dočakati, pa sedaj naročajo jeklene zvonove pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Vse Obsavje na Gorenjskem že odmeva od jeklenih glasov. Prijnati se mora, da je tovarna v vlivanju zvonov precej napredovala, tako da glasovi niso več oni starih pokrovk. Kakšne so pa cene zvonov? 1500 kron stane 100 kg. Po tej ceni se zaračuna na Jesenicah zvon, kakor tudi nabijalo in vijaki. Prišteje se potem še 40 kron od 100 kg za ubranost zvonov in 1 % davka na poslovno obrt. Račune pošilja tovarna v slovenskem jeziku. Zadnji teden so dobili z Jesenic zvonove v Čirčiče, Sp. Besnico, Volklo in Drulovek. Ljudje so ž njimi zelo zadovoljni, fina ušesa pa nekoliko manj.

d Solo-plesalke. Kmet se trudi in dela od zore do mraka, Ljubljana pa hodi geldat solo-plesalke in se naslajat nad njihovimi kretnjami. Sedaj so zopet prišle v Ljubljano »imperatorske« iz Petrograda in naši lahkoživci demokrati so vsi srečni.

d Kočevje slovensko! Pred kratkim se v Kočevju ni smela slišati v javnosti nobena slovenska beseda. Sedaj so se pa kočevski Slovenci zedinili za skupno volivno listo v občini kočevski. Nemci niso mogli pravočasno nobene liste skupaj spraviti. Tako bo Kočevje ne-le po imenu,

ampak tudi po občinskem zastopu slovensko mesto.

d Kje bi bil umesten centralizem? V naši državi naj bi se delalo na to, da bi se katoliški in pravoslavni veliki prazniki isti čas obhajali. O katoliški veliki noči skupščina ni imela sej in sedaj zaradi pravoslavnih praznikov ne bo posloval do 5. maja. To so tiste »zgodovinske meje« ki delajo v naši državi neprilike in ki n. se odpravijo prej kakor meje Slovenij. Če je civilna Srbija sprejela naš koleđa, naj se v splošno dobro prilagodi še cerkvena Srbija, da dosežemo lažje državno ujedinjenje.

d Dolenjske Toplice za invalide. S 1. majem t. l. prične invalidska uprava z brezplačnim zdravljenjem invalidov v Dolenjskih Toplicah. Oni invalidi, ki se žele zdraviti v teh toplicah, naj pošljejo svoje prošnje najkasneje do 20. maja invalidskemu oddelku poverjenstva za socialno skrb (st. Peterška vojašnica). Prošnje morajo biti opremljene s izvidom o nadpregledu in zdravniškim spričevalom okrajnega ali okrožnega zdravnika, kjer se potrjuje, da je prosilec res potreben zdravljenja v Dolenjskih Toplicah in da je bolezen dejansko v vzročni zvezi z njegovo invaliditeto. Prošenj, ki ne bodo v tem smislu opremljene, se ne more upoštevati. Zdravljenje bo trajalo povprečno za vsakega invalida 3-6 tednov. Onim invalidom, ki so že letos vložili prošnje za sprejem v Dolenjske Toplice, ni treba istih ponoviti.

d Katoliška cerkev v Belgradu. »Samoppravac« poroča: Za katoliško cerkev v Belgradu se je med belgrajskimi katoličani nabralo 40.000 dinarjev. Sveti oče je podaril pol milijona dinarjev. Gospodična Ana Hrističeva, ki se mudi v Ameriki, zbira doneske med ameriškimi katoličani. Jugoslovanski škofje določijo en dan v letu, ko se bodo po vseh cerkvah nabirali darovi v to svrhu. Belgrajska občina je obljubila stavbeni prostor zastonj.

d Nenadoma je umrl v Polomu na Kočevskem župnik Andrej Krauland. Omračil se mu je um. N. v m. p.!

d Smrtno nevarno poškodovale je Jernej Hribar iz Savinje Peči Tomaža Urančarja iz Laz. Sunil ga je z nožem v prsi pod srce. Hribarja so zaprli.

d Nesrečna smrt. Posestnik Ambrozij Škerjanec je vozil 11. aprila svate. Ko se je zvečer vozil domov, se je koleselj prekucnil in se je Škerjanec tako poškodoval, da je dne 22. t. m. umrl. Rajni je zapustil več mladoletnih otrok.

d Požar v Soteski. Ob velikem požaru v Soteski je znašala povzročena škoda, na žagi 1.500.000 kron, zavarovana je bila za 100.000 kron. Dolencu in Pogačniku je pa povzročil požar na lesu škode 4 milijone kron.

d Požar. Dne 19. t. m. je izbruhnil ob 10. uri zvečer v šupi Ivana Ambroziča pri D. M. v Polju požar, ki je šupo popolnoma upepelil. Škode ima Ambrozič približno 20.000 kron.

d Iz Rov dobiva uredništvo od različnih oseb polno dopisov, ki obravnavajo čisto domače družinske zadeve na način, ki odkriva samo veliko osebno mržnjo in maščevalnost do napadenih. Prosimo, da se nam taki dopisi ne pošiljajo, ne samo zato, ker dosledno vsi v koš romajo, temveč tudi zato, ker »Domoljub« ni list, kjer bi se odlagala le osebna užaljenost, jeza in mržnja.

d Kmetška zveza na Mirni pridedi v nedeljo, 1. maja po prvi maši shod. Povabljeni vsi. Ob 11. ur ipo maši slavnostno zborovanje kršč. socialnega delavstva. Vabljeni vse delavce.

Gospodarski obzornik.

Žitni trg.

Po celi državi dežuje skoro neprenehoma in je sedaj zemlja povsodi že dobro namočena. Prepoved izvoza žita je še neprenehoma v veljavi, zato tudi trgovina ni tako kot bi morala biti. V Vojvodini, ki je na žitu najbolj bogata, trgovina z žitom skoro popolnoma počiva. Trgovci so naložili žito na ladje, toda ga ne morejo izpeljati preko meje. Da trpe vsled tega škodo, je jasno. Strokovnjaki menijo, da bi bilo treba izvažati vsaj koruzo, ker bomo sicer v inozemstvu izgubili vse trge, koruze pa imamo za lastno potrebo veliko preveč. Vendar pa upajo, da bo izvoz žita dovoljen razem tistega, ki se rabi za moko in kruh. Cene žitu so za sedaj kljub prepovedi izvoza stalne. V Vojvodini so sledeče cene: Pšenica 960 do 980 K, rž 810 do 820 K, ječmen 520 do 530 K, oves 360 do 380 K, koruza 380 do 400 K; moka št. 0 1480 K za 100 kg.

Gospodarski in tržni pregled.

CENE.

g Cene žitu. V u k o v a r. Pšenica 1000 do 1050 K, ječmen 500 K, koruza 420 K, oves 360—370 K, grah 600—650 K (100 kg). Voli 18—22 K, biki 16—2 K, krave 15—18 K, teleta 20—22 K, debele svinje 26—30 K za 1 kg žive teže, mast 46 K, par srednjih konj 20—30 tisoč kron, par srednjih volov 10—15 tisoč kron. — S o m b o r. Pšenica do 1000 K, koruza 400 K, oves 375—380 K. Dežja je bilo dovolj in se žita popravljajo. Pričakujejo odprave prepovedi izvoza. — V i n k o v c i. Pšenica 1030 do 1040 K, koruza 410—415 K, oves 375 do 385 K. Promet je skoro popolnoma zamrl. Samo pšenica ima dovolj kupcev, ali je ponudba slaba.

g Cene v Bački. Pšenica, ki jo kupujejo ponajveč mlini stane 960—970 K, oves — ponudba slaba — 370 K, koruza povpraševanje slabo — 380 K, moka 0 kg 14 K 50 v, mekinje 100 kg 340 K, svinjska mast kg 44 K.

g Ljubljanski trg. Mesno vprašanje se je rešilo na sledeči način: mestna občina bo dobavljala v bodoče poljubno število volov, tako da bo lahko krila celotno potrebo Ljubljane. Za te vole se bo določila vsak teden prodajna cena, ki bo kolikor mogoče nizka. Za prihodnji teden je določena cena 28 kron prednji del in 32 kron zadnji del. Za vse one mesarje Ljubljane, ki ne bodo jemali volov od mestne občine, velja istotako najvišja cena 28 do 32 kron volovskega mesa ter 20 do 24 kron za kilogram kravjega in bikovega mesa. Glede kakovosti mesa se mora izključiti s trga kravje in bikovo meso, dovolilo pa se bo prodajati to blago na po posebno označenih stojnicah po močno znižanih cenah. Mesa vseh vrst je bilo pretečen teden na trgu dovolj, samo svinjskega mesa nekoliko primanjkuje, ker slanina močno zastaja in vsled tega otežkoča klanje pra-

šičev. V trgovini z mastjo vlada po celi državi precejšnja kriza. Vsled domnevnega naraščanja cen pri masti pred nekaterimi meseci so se nakopičile velike zaloge masti, ki se danes težko prodajajo. Tržna cena pri prodaji v veliki množini je padla na 43 kron za kilogram. Glede kakovosti je treba biti skrajno previden. — V ostalem je trg dobro založen. Na cene špecerijskega blaga vpliva visoka vrednost lire zelo neugodno. Moka se vzdržuje še nadjle na ceni 17 kron 50 vinarjev za kilogram.

g Cena vinu v Dalmaciji, 13 odstotnemu, iznaša sedaj 13 K.

g Cene lesu so sledeče: Hrastova debla I. vrste 1800—2800 K, II. vrste 800 do 1200 K, fino hrastovo blago 6000 do 6500 K, hrastove deske do 5 cm 3000 do 4500 K, nad 5 cm 4000—5000 K, bukova debla I. vrste 450—600 K, javor I. vrste 1000—2000 K, vse za kubični meter; brzojavni drogi 125—180 K za kos, hrastovi železniški pragi 130—200 K in bukovi od 130 K naprej za kos; oglje za vagon 15—17 tisoč kron.

g Cene blagu in živežu so padle na Mažarskem za 20 do 50 odstotkov. Ker se je vrednost mazarske krone dvignila, prihajajo iz Nemčije in Češkoslovaške velike množine blaga, katere prodajajo uvozniki pod cenami domačega blaga.

g Tržne cene v Budimpešti za 1 kg. Oves 9 K do 9 K 25 vin., koruza 8 K 20 v do 8 K 30 vin., ječmen 10 K 75 vin. do 11 K, voli I. vrste 35 do 38 K, II. vrste 22—30 K, III. vrste 12—16 K, teleta 40—46 K, svinje I. vrste 62—64 K, II. vrste 60—62 K, III. vrste 54—58 K, slanina 70—75 K; vino 10 odstotkov liter 18—20 K. Cene v mažarskih kronah.

g Ameriška moka na Reki. Na Reki ponujajo ameriško moko št. 0 po 2 liri 30 centesimov ter je tako ameriška moka 1 mkaj cenejša kot pa naša. Zato ne moremo konkurirati.

g Cene stekla in železa na Češkoslovaškem. Vsled svetovne konkurence je padla cena steklu za okna in ogledala na Češkoslovaškem skoro za polovico ter stane sedaj 30—35 češkoslovaških kron za kvadratni meter. Vsled svetovne konkurence pade tudi cena železu.

g Cena češkoslovaškemu premožu, večvsi vse pristojbine, znaša za vagon 1300 do 2000 češkoslovaških kron. In pri nas?

g Cene kruhu v Nemčiji so se zvišale od 4.80 na 5 mark (11 K 50 vin.). Še vedno cenejše kot pri nas.

DENAR.

g Vrednost tujega denarja. Dne 25. aprila se je plačevalo na zagrebški borzi v jugoslovanskem denarju za: dolar 139 K, avstrijsko krono 23 vin., češkoslovaško krono 1 K 92 vin., francoski frank 10 K 10 vin., nemško marko 2 K 14 vin., liri 6 K 40 vin., mažarsko krono (deviza) 54 vin., švicarski fran (deviza) 24 K 50 vin.,

g 200 milijonov bankovcev po 80 kron so doslej vzeli iz prometa.

ZIVINA.

g Svinjski semenj v Mariboru. Na zadnjem semnju so bile cene za 1 kg žive teže: plemenske svinje 28—30 K, polpitane svinje za zakol 25—26 K, mladi prasci 6 do 8 tednov stari kos 160—400 K, jesenski prasci 1 kos 500—900 K.

g Sejem v št. Juriju ob južni železnici se vrši dne 25. aprila in sicer za govejo živino, konje in krmarsko blago.

g Živinski semenj v Ljubljani. Na zadnji mesečni živinski semenj je bilo prignanih 278 konj, 78 volov, 51 krav, 9 telet in 178 prašičev. Cena goveji živini 22—25 kron za kg žive teže. Kupčije so bile zelo majhne. Značilna in zanimiva je okolnost, da so na semenj govejo živino, zlasti vole prignali izključno le podeželski prekupei.

g Slinovka in parkljevka sta se pojavili v nekaterih občinah ptujskega okraja.

g Nemška vojna odškodnina naši državi. Po mirovni pogodbi nam mora na račun odškodnine Nemčija tri leta dobavljati skupaj 25 tisoč konj, 50 tisoč volov, 100 tisoč krav in telic ter 40 tisoč ovac. Ker so naši pašniki po suši veliko trpeli, je poljedelsko ministrstvo sklenilo, da nekaj te živine proda Nemčiji nazaj.

DAVKI.

g Carina na blago, ki se upelje iz Nemčije, znaša 50 odstotkov od vrednosti blaga.

g Carina na les. Ministrstvo za šume in rude dela na tem, da se carina na les zniža, ker je naša lesna industrija v krizi.

UVOZ IN IZVOZ.

g Izvoz vsega, kar imamo še dati v smiselno trgovske pogodbe Avstriji in Češkoslovaški, je dovoljen. V poštev pride v glavnem koruza.

g Izvoz suhih sliv. Železniška ravnateljstva so dobila od želeniškega ministrstva nalog, da dado na razpolago potrebne vagonne za izvoz suhih sliv in mezge. Na severnih trgih, posebno v Hamburgu, Danski in Nizozemski, vlada veliko zanimanje za to blago.

g Izvoz žita in mesa. Izvoz živine, žive in zaklane, mesa in drugih mesnih proizvodov je v Avstrijo prost, v Italijo pa prepovedan. Kakor znano, je Italija sama prepovedala uvoz naše živine in mesa radi kužnih bolezni.

g Naš koruza na Dunaju ne pride v poštev. Z Dunaja poročajo, da jugoslovanska koruza na Dunaju sploh ne pride v poštev, ker je ameriška koruza cenejša.

PROMET.

g Zgradba mostu čez Muro pri Delavčevju v Prekmurju napreduje zelo dobro. Civilnim delavcem pomaga pri delu tudi vojaški pionirski oddelek in bo most v par mesecih gotov.

g Cesto od Cmureka do Sv. Elije na Štajerskem zgrade po posredovanju poslanca Hohnjeca. Vlada je v ta namen dovolila kredit v znesku 2 in pol milijona kron.

g Zgradba železnice Brežice-Novo mesto je lahko izvedljiva, tako je odgovoril

železniški minister na interpelacijo poslanca Sušnika in jo bo pričela vlada graditi, kakor hitro dobi za to potrebno posojilo.

g Nove železnice na Slovenskem. Ministrski svet je dovolil kredit za zgradbo proge Kočevje—Brod, Rogatec—Krapina in za železniško zvezo s Prekmurjem.

g 20 milijonsko posojilo najame mesta občina ljubljanska, ki ga uporabi za ceste in druge naprave.

g Stare znamke in dopisnice od 16. t. m. dalje niso več veljavne. Vsak naj torej v svojo korist rabi samo nove znamke in dopisnice s sliko regenta Aleksandra, ozir. kralja Petra, da ne bo nepotrebnih kazni.

g Češkoslovaški vagoni za Egipt. — Uprava egipčanskih železnic je naročila na Češkoslovaškem veliko število vagonov.

g Argentinske državne železnice so naročile v Nemčiji 10 tisoč vagonov in sicer zato, ker so bile ponudbe nemških tovarn najnižje.

RAZNO.

g Jugoslovanski klub za vinogradnike. Jugoslovanski klub se je obrnil na predsednika jugoslovanske delegacije za trgovinska pogajanja z Italijo in je zahteval, da se imajo odločno varovati koristi jugoslovanskega vinogradništva ter da se imajo naši delegati ozirati na zahteve slovenskih in hrvaških vinogradnikov.

g Trgovsko pogodbo med Srbijo in Rumunijo, ki je bila sklenjena l. 1906., je rumunska vlada uradno prepovedala.

g Podaljšanje delovnega časa v mali obrti. Minister za socialno politiko je izdal naredbo, s katero se določa, da se more delati v obratih, kjer je zaposlenih od največ 5 delavcev in se ne uporabljajo stroji, ki bi jih gonila kaka sila (električna, vodna, parna itd.) dnevno po 10 ur ali tedensko 60 ur.

g 200 delavcev, ki so bili odpuščeni v Vevčah, je zopet sprejetih v delo.

g Za šolstvo in drugo prosveto znaša naš državni proračun za l. 1921-22 235 milijonov 500 tisoč dinarjev.

g Stavka kleparjev v Ljubljani. Ljubljanski kleparski pomočniki so pričeli stavkati. Zahtevajo povišanje plač. Mojstri so pripravljani povišati plače za 15 odstotkov pod pogojem, če bodo delali pomočniki dnevno mesto 8 10 ur. Pogajanja med mojstri in pomočniki so se razbila.

g Čilski soliter. Dotičnikom, ki so mi svoj čas prijavili, da sem začel razpošiljati čilski soliter za poizkusno gnojenje po nalogu »Delegacije proizvajalcev čilskega solitra«. Za vsak poizkus se je določila množina solitra, ki odgovarja za površino 100 kvadratnih metrov. Opozarjam, da je bil rok za priglasitve skoro v vseh listih določen na dan 15. februarja t. l. Vsi, ki so se dotlej prijavili, prejmejo soliter. V »Kmetovalcu« pa je bil rok brez moje vednosti določen na dan 25. februarja. Tudi te priglasitve sem upošteval toliko, kolikor je bilo še mogoče. Upoštevati pa nisem mogel več onih priglasencev, ki so se zglašili na mojo »Slovenskemu Narodu« že meseca januarja poslano notico, ki pa jo je objavil ta list šele dne 19. marca t. l. Takrat je bilo za zglasitve pač že prepozno.

Neupoštevani priglasenci naj mi tedaj ne

štejejo v zlo, ker se nisem mogel takrat več ozirati nanje. Soliter razpošiljam za stonj in poštnine prosto. — Vse prejemnike čilskega solitra pa še posebej opozarjam, da ga morejo (določenim) usevom tudi po vrhu potrositi. Kako je s solitrom ravnati, je razvidno iz navodil, ki so priložena pošiljkam. — Dipl. agr. A. Jamnik.

g Svobodno trgovino z žitom upeljejo s 1. majem na Francoskem. Ta dan izvrše tudi popis zaloga žita in moke.

g Plače železničarjem v Ameriki so znižali za 20 odstotkov. Vsled tega bodo železnice prihranile letno 28 milijonov dolarjev.

g Švicarski državni proračun za leto 1921. izkazuje 343 milijonov 566 tisoč 351 frankov dohodkov in 443 milijonov 93 tisoč 91 frankov izdatkov, torej znaša primanjkljaj 99 milijonov 526 tisoč 730 frankov. —

g Kako si pomaga Rumunija. Rumunska vlada si je izposodila v Avstriji 30 lokomotiv in 300 vagonov, ki jih je dobila takoj, a 100 lokomotiv dobi do konca aprila. Razen tega si je izposodila od neke dunajske družbe za 3 leta 200 novih vagonov. Po preteku tega roka si Rumunija pridržuje pravico, da jih kupi.

g Avstralska pšenica za Nemčijo. Iz glavnega mesta Avstralije Sidnega so prodali v Nemčijo 100 tisoč ton avstralske pšenice.

g Ameriška La Plata koruza. Dunajska »Neue Freie Presse« poroča, da so evropski trgi prenapolnjeni s ponudbami ameriške La Plata koruze ter da cene neprenehoma padajo. Kaj bomo počeli z našo korožo?

g Delavne razmere v Ameriki. Delavne razmere v Ameriki so še vedno jako slabe. Trgovina počiva in večina industrij nima naročil ter se je delo omejilo ali pa sploh ustavilo. V enem delu industrije se je jel položaj polagoma izboljšavati, po drugih pa kriza šele nastopa. Povsodi se pripravljajo za znižanje delavskih plač, posebno stavbna industrija čaka na to in odlašaja z delom.

g Češkoslovaška je doplačala pri moki v preteklem letu, da je bil kruh cenejši, 4275 milijonov, 215 tisoč 183 K. Državni svet je sklenil, da morajo ti izdatki letos odpasti, ker preveč obremenjujejo državne blagajne.

g Stanje setve na Mažarskem. Mažarsko poljedeljsko ministristvo poroča, da se v zadnjih treh tednih žita porastla in da se lepo razvijajo. Na nekaterih krajih deluje neugodno mraz in suša. Od mraza je močno trpela detelja. Sadje kaže v sološnem, dobrom.

Listek.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.

Pike so postajale vedno večje, dokler nismo razložili, da so trije jezdec. Vinetou je z roko zasenčil svoje oči, pogledal ostreje ter zaklical:

»Uf, Hamerdul, Holbers in še neki tretji belokožec, ki ga jaz ne poznam.«

Hamerdul in Holbers sta bila izmed lowcev, ki sva jih midva pričakovala. Tudi jaz sem jih sedaj spoznal in skočil pokonci. Ker sta tudi Vinetou in Navajo storila isto, so nas jezdec opazili in obstali. Mi smo zajahali svoje konje in jim jezдили nasproti. Hamerdul in Holbers sta naju spoznala in sta brže pognala svoje konje proti nam.

Reči se mora, da sta bila ta dva lovca dva posebna posebna vrste. Hamerdul je bil majhen in kar je na zapadu zelo redko, debel mošič in je imel obraz, ki je bil ves preoran z brazdami, vedno kolikor mogoče gladko obrt. Njegova zvičajnost ni bila nič manjša kot njegova predrznost, valed česar ga je vsakdo rad imel za tovariša, čeprav bi mi bilo mnogokrat ljubše, da bi ravnal bolj previdno kot predrzno. Njegove ljubljene besede, ki jih je ob vsaki priliki rabil, so bile: če... ali ne... to je končno vseeno, vsled česar je pri svojih tovariših vedno mnogo smeja vzbujal.

Holbers pa je bil nasprotno zelo velik in suh. Njegov upadel obraz je bil takorekoč zavrt skoro sem hotel reči v polno brado, zakaj to bi bila debela neresnica, ker ta brada je obstajala komaj iz sto kocin, ki so semtertja rastle pod nosom, na bradi in drugod po obrazu in so padale skoro do pasu nizdol. Holbers je bil silno redkobeseden in je govoril le, kadar ga je kdo kaj vprašal.

Tretjega jezdeca nisva poznala. Bil je še daljši kot Holbers in strahotno suh. Skoro bi rekel, da sem slišal ropotati njegove kosti. Ob prvem pogledu sem čutil, da se ne morem z njim spoprijazniti: njegov obraz je imel nekaj surovega na sebi in pogled mu je bil izizvalen. Če je kdo brezobziren človek, je gotovo ta, sem si mislil.

Ko smo prišli skupaj, je zaklical Hamerdul: »Vinetou in Old Šaterhand! Ali jih vidiš, Holbers, hej, ali vidiš?«

Ta je odgovoril, kljub temu, da se mu je bralo veselje na obrazu, kratko in suho:

»Če misliš, Hamerdul, da jih vidim, potem si pravilno povedal.«

»Torej, vendar vaju končno imamo,« je Hamerdul kričal dalje.

»Zakaj končno? Ali sta tako hrepavela po naju?«

»Seveda, neskončno hrepavela.«

»Zakaj? Kje so pa drugi?«

»Saj to je ravnal Zato sva počila do smrti svoje konje. Takoj morava v Agu, da peljeva s sabo precej močno četo Navajosa.«

»Čemu.«

»Da napademo Pante, ki so vse najine tovariše ujeli. Torej hitimo, da ne bo prepozno!«

Hotel je jezdititi dalje. Jaz sem prijel za vajeti in mu dejal:

»Ne prenažlo! Predvsem moramo vedeti, kaj se je zgodilo. Torej razjahajmo, da se pogovorimo!«

»Razjahati? Mi ne pade v glavo! Saj vama lahko jezde pripovedujem.«

Jaz pa hočem vso stvar v miru slišati. Saj me poznaš, kakšen sem v tem oziru. Človek v naglici lahko veliko neumnost naredi in si vse pokvari, ker ni dovolj premislil.«

»Če pa ni časa za premišljevanje!«

»Rečem ti, da je dovolj časa. Najprvo pa mi morata povedati, kdo je ta mož, ki ga imata tu v svoji družini!«

Vinetou je že stopil s konja. Jaz sem storil isto in se vsedel na tla. Onim trem pač ni drugega preostalo, kakor da so storili isto.

»Na, Holbers, sedaj morava dragoceni čas izgubljati,« je rekel debeli Hamerdul. »Kaj praviš ti na to?«

»Če hočeta Old Šaterhand in Vinetou tako, potem mora pač prav biti,« je odgovarjal suhi Holbers.

»Če je prav ali če ni, to je končno vseeno; treba je najhitreje pomoči. Pa če ne gre drugače, se morava ukloniti.«

Ko smo vsi sedeli, mi je ponudil neznanec roko na način, kot da bi si bila že dolgo dobra znanca in jaz sem se je le narahlo dotaknil, ker nimam navade, da bi komu stiskal roke, komur je nisem sam naprej ponudil. Ko jo je neznanec ponudil Vinetou, je ta storil ravno tako kot jaz. Imel je najbrž o tem možu iste misli kot jaz.

»Vidva hočeta vedeti, kdo je ta gospod,« je začel Hamerdul. »Njegovo ime je Flečer in je že skoro 30 let tu na zapadu. Pridružil se nama je s štirimi tovariši, da bi se seznanil s Old Šaterhandom in Vinetouom.«

»Res je to, gospoda,« ga je z važnim obrazom prekinil Flečer. »Za trideset let se pteplem tu po zapadu in sem si stavil za svojo nalogo, tem

prokletim rdečkožcem pokazati, da na... zemlji za hudiča nimajo nič iskati. Take... kanalje, kakor so to naj... ubije in ker vem, da ste vi vsi prav istega mnenja, potem bi moralo... slabo iti, če ne bodo ti... lopovi svoje... kosti nesli v hudičev gobec.

Naravnost prestrašil sem se nad takim govorjenjem. Bile so besede, ki si jih ne upam izgovorjati, še manj zapisati. Vsaka beseda, ki sem jo nadomestil s pikami, je bila neizrečeno grda kletvina. Cela množica kletvic v tako kratkem govoru. In pri tem nas je gledal, kot bi bili mi vsi zadivljeni nad njegovim govorjenjem. Bilo mi je kot bi dobil toliko udarcev po glavi, kolikor kletvin je izustil. Sedaj sem natančno vedel, kdo je to, natančneje kot mi je povedal Hamerdul. Večkrat se je v moji navzočnosti govorilo o tem človeku kot o popolni propalici, ki ga je vsakdo spoznal na kletvini in bogokletstvih, ki jih je neprestano bruhal iz ust. Ni je bilo hudobije, ki je on ne bi bil zmožen. Ze večkrat je visela vrv nad njegovo glavo. V sovrštvu do rdečkožih Indijancev je bil neprekosljiv. Pripovedovali so o njem grozovitosti, da se vsajali človeku lasje pokonci. In potem še to, da se je pri svojem govorjenju naravnost kopal v preklinjanju, tako da so se ga naposed celo surovi ljudje izogibali. Dosedaj je imel še vedno toliko sreče, da je ušel maščevanju Indijancev, čeprav je vsakdo rekel o njem, da ne zasluži drugega, kot da ga ubijejo kot divjo zver. Zavoljo dolge in suhe postave ter raditega, ker je vsako besedo podprl s grdo kletvico, se ga je prijelo ime Old Kursing-Dri. Toda vsakdo je vedel, da mu gre za življenje, kdor bi se mu upal v obraz vreči to sramotno ime.

>Ne, ali ste mutasti, gospodje, je vprašal, ko sme bili na njegove besede vsi tiho.

Vinetou, ki je bil sam rdečkožec, Indijanec, je čepel z sklonjeno glavo in s trmim pogledom na tleh. Če bi hotel govoriti, bi govoril z nožem in ne z jezikom. Zato sem jaz odgovarjal in vprašal:

>Povejte mi, ali niste Vi, če se ne motim, Old Kursing Dri?<

Kakor blisk je šinil pokonci, potegnil nož in kričal:

>Kaj — kako — kdo sem jaz — kako me imenujete? Ali naj vam porinem to železo med vaša... rebra? In to bom tudi storil, če me takoj odpustanja ne prosite — — —<

>Molčite!< sem ga prekinil, potegnil revolver in ga nameril nanj. >Če je malo zganete z nožem, dobite kroglo v glavo. Old Saterhand ni mož, ki bi se pustil kar na kratko zaklati, kakor si vi domišljujete. Glejte, tudi Vinetou drži svoj revolver pripravljen. Danes ste pač naleteli na dva človeka, ki ne razumeta dosti šole. Ali vidite, da moj prst pritiska na petelina? Torej odgovorite mi kratko, ali ste Old Kursing Dri ali niste?<

Njegove oči so se zverinsko posvetile. Toda uvidel je, da zaenkrat ne more ničesar ukreniti. Zato je zataknil nož za pas in navidezno mirno odgovoril:

>Meni je ime Flečer; kako me pa morda drugi... lopovi imenujejo, mi je vseeno in vas nič ne brigal<

>Oho! Nekoliko nas že briga, kakšen človek se nam pridružil Hamerdul, ali ste vi vedeli, da je ta mož Old Kursing Dri?<

>Ne, je odgovoril v zadregi debeli Hamerdul.

>Kako dolgo ste že z njim skupaj?<

>En teden približno. Ali ne, Holbers?<

>Ce mislite, da je en teden, bo najbržje prav, je odgovarjal Holbers.

>Ce je prav, ali če ni, to je končno vseeno; vem pa, da je utančno en teden, nič več in nič manj!<

>Potem bi ga vendar morala spoznati po njegovih kletvinah, je nadaljeval.

>Po kletvinah? Hm, dal Včasih sem si mislil, da bi se lahko mož nekoliko drugače izražal; toda da je to Old Kursing Dri, to mi ni prišlo na um.<

>No potem nič ne rečem; toda če bi vidva vedela in ga kljub temu pripeljala s sabo, potem — — no, saj vesta, kaj hočem reči. V najini navzočnosti se mora dostojno govoriti. Preklinjevanja ne trpiva, in komur to ni prav, naj je hitro odkuri, če hoče, da ne bo odkurjen. Toda dovolj tega! Imamo potrebnejšega, da se pogovorimo. Midva sva pričakovala, da pridejo z vami še štirje lovci. Kje so le-ti? Ali so tudi te Pauti ujeli?<

>Dac.

>Kdaj?<

>Včeraj zvečer.<

>Na kakšen način?<

>Ce na ta ali oni način, je končno vseeno; jaz ne vem ne tega ne onega načina.<

>Tega ne razumem. Saj sta bila vendarle skupaj.<

>To je že vse res, ko bi se napad zgodil v najini navzočnosti.<

>Pa kje sta bila.<

>Bila sva na lovu, da si preskrbiva mesa. Ko se vrneva, je bila že tema in gotovo bi prišla tudi midva Pautov v roke, ko ne bi proti nama prijezdil gospod Flečer in naju opozoril na nevarnost. Nato smo svoje konje skrili in se skrivaj splazili do taborišča Pautov, kjer smo videli vseh osem tovarišev, ki so ležali zvezani na tleh čisto v sredi med rdečkožci.<

>Nobeden mrtve?<

>Niti ranjen.<

>Ali ni bilo videti nobene sledi, da se je vršil kakšen boj?<

>Dva Indijanca sta ležala mrtva ob ognju.<

>To je pa silno čudno. Ali ste slišali, kaj so Indijanci med sabo govorili?<

>Če so govorili ali ne, je končno vseeno. Jaz le to vem, da so bili čisto tiho in smo se mi morali hitro odplaziti. Potem smo zajahali svoje konje in prijezdili semkaj, da dobimo močen odelek Navajas in rešimo tovariše iz rok Pautov. Torej hitimo!<

>Le potrpljenje.< sem ga prekinil. Moramo si biti o vsem na jasnem, preden naredimo pameten sklep. Gre za oba mrtva Indijanca. Kdo jih je umoril? Ali veste morda vi, gospod Flečer?<

>Pustite me v miru!< me je Flečer surovo zavrnil. >Kaj me brigajo rdeči lopovile!<

>Če ne bi bila zraven moj sin in nečak, bi mi bilo vseeno, če jih vse skupaj hudič vzame.<

>Cujte, govorite drugače, drugače vas zapodimo in potem sami glejte, kako boste pomagali svojima sorodnikom. Mi smo pripravljene pomagati, a moramo brezpogojno vedeti, kdo je umoril oba Indijanca. Torej Vi ničesar ne veste?<

>Ne.<

>Koliko je Pautov.<

>Okoli tristo. Če dobimo toliko Navajas, se zaklinjam, da vsem tem... poženem kroglice skozi... glave.<

>Molči, je zagrmel nad njim Vinetou, ki je doslej molčal. >Ti si umoril oba Pauta.<

>Ni res, jaz jih nisem.<

>To je laž. Ti si morilec!<

(Dalje).

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril svojo delavnico za sedlarsko in torbarsko obrt

v Vevčah št. 48, p. Dev. Mar. v Polju ter se priporočam za vse v to stroko spadajoče delo. Postrežba točna, cene zmerne. Jstotam se sprejme tudi VAJENEC.

FRANC KAMNAR.

Išče se pod ugodnimi pogoji pridna, poštna dekla, ki zna kuhati k zakonskima brez dekla, otrok na deželo v bližini Ljubljane. Ponudbe pod „kuharica 1505“ na upravo Dom.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franciškansko cerkvijo)

obrestnje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke v tekočem računu.

Za razvedrilo.

Obrnil. — »Ti, Malči, jaz sem bil pa res tepec, ko sem tebe vzel.« — Malči: »Lepa je ta, lepo govoriš. Poprej sem pa bila golobica, tvoj biser, tvoja sreča, tvoj angel.« — On: »Saj še nisem vse povedal. Hotel sem reči, da imajo tepci največjo srečo.«

Vjel se je. — Soprog (pri telefonu): »Mina, pridi sem v bukvarno Trpežnik. Izbereš si kubarske bukve; potlej greva pa k Ljubobratiču na kaj toplega.« — Mina: »Saj si že zdaj tam! Dišiš po konjaku.« — On: »Motiš se, ljuba moja. Zdaj pokušamo istrska vina: teran je najboljši.«

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljše in najceneje.

Posestvo z vsem gospodarskim posojem in gozdom že obdelano, na Stajerskem blizu Polčan je takoj naprodaj. Več pove lastnik Kocjan Tursič, Bezuljak pri Cerknici.

IZJAVA. Izjavljam tem potom, da ni utemeljena obdolžitev tatvine, ki sem jo izrekel proti Franc B. znan, Smartno 20, obč. Moste ter jo s tem preključujem in se zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe. Smartno, dne 25. aprila 1921. Franc Kačar.

Kupimo bukove in hrastove železniške prage za takojšnjo in poznejšo dobavo. Ponudbe s ceno za blago naloženo v vagon naj se pošljejo na Jak Judn. č. Stranškavas, Semč.

GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana, Dunajska cesta 29.

Prvovrstno češko letno

blago za ženske in moške obleke

po izredno nizkih cenah.

Perilno blago v vseh vrstah v zalogi.

Na debelo.

Na drobno.

KMETIJA

obsežna 10 do 15 ha (100—150 mernikov posetje)
se kupi. Ponudbe Natalija Matušević, Ormače,
p. Smartno pri Litiži.

Prvovrstne PFAFF šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo
ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne
šivalne stroje priporoča Ign. Vok, Ljubljana,
Sodna ulica št. 7.

Novovpeljana **K. Pečenko**
— trgovina —
Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Krojaškega učenca sprejme Fr. Škrabee,
krojaški mojster v
Ribnici, Dolenjsko.

ERJAVEC & TURK

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühlisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Modna in manufakturna trgovina

„Pri Ivanki“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

priporoča svojo veliko zalogo ravnokar dosega
letnega blaga za fine moške in ženske obleke;
velika izbira blaga za birmanske obleke, dalje
batistov, delenov in polsvile za bluze, cezirja, ko-
tenine, bele in pisane, močne hlačevine in žamet,
finih klotov in odelj, cvilha za postelje, platna za
rjuhe, svilenih robcev in serp v najnovjših vzor-
cih. Ženske bluze in predpasniki, moške srajce
domacega izdelka. Blago prvovrstno, cene nizke.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot:
proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K,
za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno
močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev
10 K, prašek proti mrčesu 10 in 20 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri
živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu
10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na ze-
lenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

KOLESA pnevmatiko motocikle

ter vse dele in opremo priporoča
J. GOREC, Ljubljana
Gospodarska cesta št. 14.

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo

usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

**Agitirajte
za
„Domoljuba“**

	Tovarna JOS. REICH Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.	Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti obleke. Svetlolika ovratnike, za- pestnice in srajce.	
	PODRUŽNICE: MARIBOR NOVO MESTO KOČEVJE Gosposka ul. 38. Glavni trg. stev. 39.		

Za nastopivšo spomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, vol-
nenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno,
šifone, cezirje, tiskanino v najnovjših vzorcih in bogati izbiri, daje različne
volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robe za
na glavo itd. Opozoramo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

**A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manu-
fakturnim blagom, LJUBLJANA, Mestni trg 10.**

Angleška parobrodna družba CUNARD LINE.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka, d. d., Zagreb.

Odprava potnikov I, II, in III. razreda
preko TRSTA-REKE in CHERBOURGA
v NEW YORK.

Sprejema naročila za prostore na parnikih
za Grčijo, Anglijo in Ameriko ter
obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

CUNARD LINE, ZAGREB,
VRHOVČEVA ULICA 15.

in

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 26.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem
posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli,
in dan, ko Vam je bil izplačan.

Kadri mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari do-
movini. In vsled neopretnega preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem
slučaju kot neopretnene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi
prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še postal, ker bo mislil, da
smo v porabi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi
pošiljatelj prepriča da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in za-
upa. In ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.
Ker se se obradamo se na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega po-
slovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da
priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke,
Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Bučlike
Žerne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

Vrtnarski pomočnik

se sprejme takoj. Istotam se sprejme tudi va-
jenseo. — Cvetličarna **ANT. BAJEG**, Ljubljana,
pod Trenčo

Dražba „INPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

klavno živino
in prašiče

po najvišji ceni.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec Državne Razredne Loterije.

Premijo 320.000.— kron

v tretjem razredu in premijo v četrtem

400.000.— kron

sta zadeli srečki kupljeni pri

Zadružni Gospodarski banki.

Novo žrebanje

se vrši od 12. maja do 2. junija. Kdor je doslej igral, a še ni zadel, mora zamenjati srečke 4. razreda za nove srečke 5. razreda do 7. maja. Nova srečka stane kolikor stara: cela K 192, polovica K 96, četrtinka K 48, osminka K 24. Kdor še ni igral, a hoče igrati v petem razredu, mora plačati srečke vseh petih razredov, torej petkratni iznos.

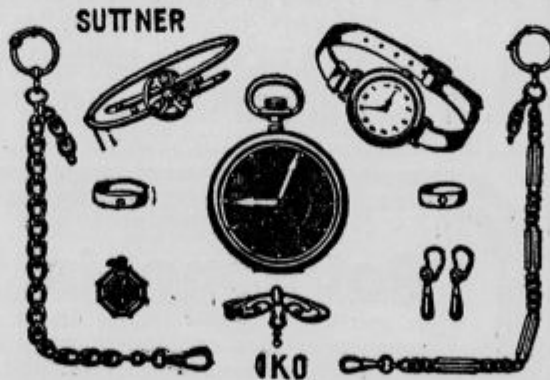
ZADNJA PRILIKA!

Nekaj srečk ima še na razpolago

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani, Dunajska c. 38.

Zahtevajte cenik
zastonj in pošt-
nine prosto!

Zahtevajte cenik
zastonj in pošt-
nine prosto!

H. Suttner, Ljubljana št. 1

Mestni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.